Влада-Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 107 (2109) ♦ Вівторок, 15 червня 1999 року ♦ Ціна договірна

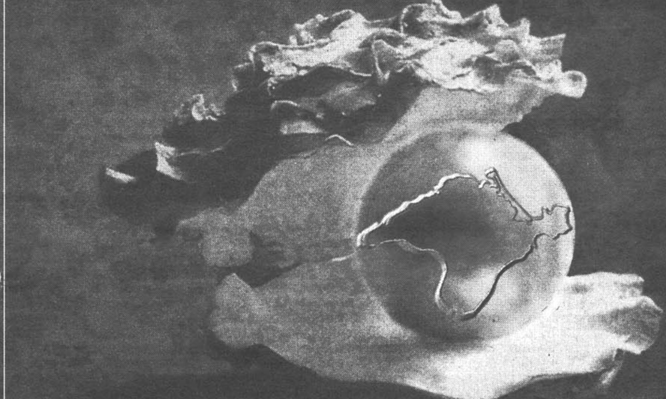
Не йдеться про повернення в минуле

Минулої п'ятниці в Києві завершила дводенну роботу перша Міжпарламентська конференція «Білорусь, Росія, Україна — досвід і проблеми інтеграції». Підсумкове пленарне засідання, яке відбувалося в купольній залі парламенту, вів Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко.

Інформацію про роботу секції «Економічна співпраця Білорусі, Росії та України — шляхи поглиблення економічної інтеграції» зробив Борис Ліфшиц (Білорусь). Про підсумки роботи секції «Гармонізація національних законодавств» розповів Микола Кириченко (Україна). Інформаційне повідомлення про напрацювання секції «Союз Білорусі та Росії: досвід становлення і перспективи розвитку. Збереження державного суверенітету в рамках союзницьких відносин» зробила Світлана Горячева (Російська Федерація).

(Закінчення на 2-й стор.).

Кажемо КРИМ

розуміємо КУРОРТ...

В уявленні багатьох керівників, особливо старої закваски, курорт — проста сукупність готелів, баз відпочинку, пансіонатів. А між тим курортна галузь — це «терра інкогніта», не пізнаний до кінця об'єкт господарювання.

(Закінчення на 3-й стор.).

! У номер

Відкривається Економічний форум

У рамках діяльності Міжпарламентської асамблеї країн СНД у Санкт-Петербурзі відкривається Економічний форум, який працюватиме протягом чотирьох днів. У його роботі візьме участь і делегація парламенту України.

В ході роботи Економічного форуму відбудеться низка зустрічей на рівні прем'єр-міністрів країн СНД. Матиме такі зустрічі і Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко.

У небі над Ле-Бурже

Аерокосмічний салон у передмісті Парижа відкрив президент Франції Жак Ширак. Він ознайомився з експозицією, у якій вперше представлено україно-російський воєнно-транспортний літак Ан-70. Потреба країн Західної Європи у літаках, створених на базі Ан-70, до 2016 року становитиме близько 200 одиниць, Росії — 165, а потреба Міноборони України, за попередніми розрахунками, — 65 літаків. Ан-70 спроможний перевозити до 35 тонн вантажу на відстань до 5 тис. км. Вартість літака оцінюють у 50 млн. доларів США.

Загалом український стенд включає експозиції не лише АНТК «Антонов», а й харківського та київського авіазаводів, моторобудівного КБ «Прогрес», заводу «Мотор-Січ», науково-дослідного інституту авіаційних технологій. У «Бурже-99» беруть участь представники 1860 компаній із 46 країн світу, які представляють 230 літальних апаратів. Салон продовжуватиме роботу до 20 червня.

Врожай-99

Півострів рахує збитки

Як повідомив міністр сільського господарства АРК Микола Орловський, у Криму комбайновий парк готовий до жнивування на 60%. Це на 11% менше, ніж торік (тоді косовиця на півострові тривала майже два місяці).

Дещо поліпшити ситуацію кримський уряд збирається за рахунок 790 тисяч гривень, наданих Києвом на ремонт техніки. На думку Миколи Орловського, до кінця тижня, коли розпочнеться збирання ячменю, за ці кошти господарники встигнуть придбати потрібні акумулятори, гуму, запчастини.

Сільгоспугіддя, зазначив міністр, відчутно постраждали від травневих заморозків, коли температура опускалася до -9,4 градуса. Через них півострів недобере 172 тис. тонн збіжжя — такої кількості зерна вистачило б на забезпечення кримчан хлібом упродовж року.

15 червня

✔ 1941 р. Народився кінорежисер і актор Іван Миколайчук.
✔ 1948 р. У Ворошиловградській області відбудовано першу чергу Штерівської ДРЕС.
✔ 1987 р. У Полтаві відбулося II Республіканське свято народної творчості.
✔ 1990 р. 15—17 червня. Всесоюзний з'їзд «Союзу «Чорнобиль».

Не такий страшний інвестор, як безробіття

5

Мурахи гинуть під ногами слонів

9

❍ У водоймі поблизу с. Царівки Коростишівського району Житомирської області потонули прокурор району та його батько — старший єгер Царівського рибозаплідника.

❍ Пограбовано квартиру аташе Посольства Японії в Україні: невідомі, зв'язавши господаря, викрали комп'ютер, особисте майно та валюту.

P.S.

Спробуй і виграй!

Триває передплата газети «Голос України» на друге півріччя 1999 року. Традиційно «ГУ» проводить серед своїх передплатників розіграш заохочувальних призів. Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на 6 місяців — до кінця року, необхідно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Передплата-99». Розігруватимуться найрізноманітніші призи. І все це завдяки нашим спонсорам:

28. Луганському видавництву «Книжковий світ» (голова правління та головний редактор Микола Малахута) — три бібліотечки художньої літератури (по 5—7 книг).

29. ВАТ «Луганська обласна друкарня» (голова правління Володимир Кулінченко) — два шкільні набори (зошити, альбоми тощо).

30. Хмельницькому заводу «Пресналадка» (директор Володимир Бондар) — компресори автомобільні «Гном».

31. Роменському виробничо-торговельному об'єднанню «Талан» (генеральний директор Микола Лаврик) — комплекти взуття, шкільної форми, одягу тощо.

32. ВАТ «Охтирська швейна фабрика» (голова правління Раїса Коваленко) — комплекти шкільної форми.

33. ВАТ «Мотор Січ» (голова правління В'ячеслав Богуслаєв) — м'ясорубки, соковижималки, лампи паяльні та інші товари народного вжитку.

Нагадуємо, що в розіграші заохочувальних призів візьмуть участь і ті, хто передплатив «ГУ» одразу на весь рік (копії їхніх передплатних квитанцій зберігаються у редакції). Поспішіть зробити свій вибір на користь «Голосу України». Строки передплати обмежені. Спробуйте своє щастя і в розіграші заохочувальних призів. Стежте за наступними номерами «ГУ», де буде продовжено список призів і наших спонсорів. Нехай вам щастить!

Передплата-99

У номер

✔ Київ

Реабілітуємо церкву: морально, політично, матеріально

Президент Леонід Кучма у зверненні до українського народу, вірних усіх конфесій засудив репресії тоталітарного режиму проти церкви. Хоча українська держава не причетна до цих гонінь і не несе за них відповідальності, вважає Президент, необхідно ствердити морально-політичну реабілітацію церкви. Сам Леонід Кучма беззастережно засуджує політику насилля над релігією, церквами і віруючими і схиляє голову перед пам'яттю тих, хто став її жертвою. А також підтримує практичні дії, зокрема, з відшкодування збитків, завданих церкві за роки тоталітаризму.

Справу щодо конституційності смертної кари розгляне Конституційний Суд України

Колегія суддів Конституційного Суду України винесла процесуальну ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо конституційності окремих положень ряду статей Кримінального кодексу України (в частині призначення смертної кари), введеного в дію 1 квітня 1961 року.

Голова Конституційного Суду України Іван Тимченко своїм розпорядженням призначив на вівторок, 22 червня, відкрите пленарне засідання суду з розгляду даної справи. Суддя-доповідач у справі — Петро Мартиненко.

Прес-служба Конституційного Суду України.

Думай, але й рішення виконуй

Як ми уже повідомляли, претендент на кандидата у Президенти України Олександр Мороз звернувся до Верховного Суду України зі скаргою на відмову ЦВК видати додатково 150 тис. підписних листів, і ВС своїм рішенням зобов'язав ЦВК листи видати. Однак уже наступного дня, 9 червня, виконуючий обов'язки генпрокурора Г. Середа призупинив виконання цього судового рішення... Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», голова ВС В. Бойко надіслав до ЦВК листа, в якому він вказує, що рішення ВС набирають чинності одразу після їх оголошення і оскарженню не підлягають, а тому він наполягає на виконанні комісією рішення вищої судової інстанції. У відповідь член ЦВК В. Алсуф'єв заявив, що згідно з чинним законодавством генпрокурор і його заступники мають право опротестовувати у порядку нагляду рішення будь-якого суду, за винятком постанов пленуму ВС.

На думку кандидата юридичних наук Миколи Мельника, ЦВК у цій ситуації не слід забувати про вимоги статті 176-4 КК, яка передбачає відповідальність за навмисне невиконання посадовою особою судового рішення, що набрало чинності.

Правники, з якими доводилося спілкуватися на цю тему, не виключають можливості розгляду питання на пленумі ВС, який вочевидь підтвердить правильність рішення ВС... Але чи не втратить претендент у кандидати на найвищий пост у державі в часі? Чи, можливо, на це й розрахунок?

✔ Фотофакт

У Полтавській восьмирічній хореографічній школі, де мистецтву танцю навчаються діти з різних міст та сіл області, відбувся перший випуск.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Не йдеться про повернення в минуле

(Початок на 1-й стор.).

Для оголошення підсумкового документа — Заяви Міжпарламентської конференції — слово було надано народному депутатові України Сергію Кияшку. Одностайно схвалено внесені ним пропозиції. По-перше, конференцію проводити періодично (не рідше як один раз на рік). По-друге, закладено механізм, щоб цей організм працював. Для чого оргкомітетові надано статус постійно діючого.

Міжпарламентська конференція сприяла обміну досвідом і знаходженню варіантів зняття наявних труднощів у міждержавних економічних відносинах, у подальшому розвиткові правової основи взаємовигідної співпраці, встановленні ділових контактів для розв'язання питань використання інвестицій у країнах—учасницях конференції.

Особливу увагу було приділено аналізу відносин між державами—учасницями конференції, спільним економічним програмам і проектам, усебічній співпраці регіонів.

Учасники конференції схвально оцінили позитивні зрушення в сфері міждержавних відносин України, Росії та Білорусі, критично проаналізували наявні труднощі й недоліки в економічній співпраці.

Учасники Міжпарламентської конференції зважили за необхідне рекомендувати президентам, державним органам виконавчої влади і парламентам Республіки Білорусь, Російської Федерації та України підготувати узгоджену програму зближення національного законодавства з низки питань.

Звернено увагу, що взаємні неплатежі — одна з головних причин стримування торговельно-економічних відносин. У зв'язку з чим державним органам виконавчої влади Республіки Білорусь, Російської Федерації та України буде запропоновано прийняти 1999 року рішення про форми погашення взаємної заборгованості підприємств та організацій, розробити механізм урегулювання платіжно-розрахункових відносин між суб'єктами господарської діяльності.

Використовуючи досвід співпраці регіонів Росії і Білорусі, доцільно рекомендувати Кабмінові України розробити пропозиції щодо участі України в спільних проектах, укласти тристоронню угоду про створення об'єднаної електротехнічної системи, системи єдиного транспортного сполучення, підписати міждержавну програму «Цукор — олія».

Прийнято також низку інших узгоджених пропозицій про взаємовигідну спільну працю. У прикінцевій частині Заяви сказано: «Учасники Міжпарламентської конференції рекомендують керівникам парламентських делегацій Білорусі, Росії, України, Югославії, Парламентського союзу Білорусі–Росії, МПА розповсюдити цю заяву на своїх чергових сесійних засіданнях, а також надіслати його текст на адресу глав держав і зацікавлених міжнародних організацій».

Чергову Міжпарламентську конференцію вирішено провести в 2000 році в місті Мінську.

Конференція прийняла і другий підсумковий документ —Заяву про агресію НАТО проти Югославії.

У прикінцевому слові головуючий Олександр Ткаченко, зокрема, зазначив:

— Гадаю, висловлю спільну думку, що конференція виправдала наші сподівання. Роль парламентської дипломатії у світі зростає, і ми це наочно показали на прикладі нашої роботи.

З безлічі розглянутих питань О. Ткаченко виокремив три найзначніші.

По-перше, узгоджене підтвердження політичної волі народних обранців наших країн у проведенні інтеграції.

По-друге, наукові й науково-практичні розробки представників національних парламентів, що стали спільним здобутком учасників нашого форуму.

По-третє, поглиблення міжпарламентської взаємодії і на двосторонній, і на тристоронній основі. Усі три мають неминуще значення для майбутнього наших братерських країн і народів.

— Хотів би однозначно підкреслити, що не йдеться і не може йтися про повернення назад. Я підкреслюю — про повернення назад у тому плані, як це намагаються подати окремі засоби масової інформації, затявши примітивний хутірський «накат». Мовляв, до Києва з'їхалися тільки «ліві».

Вважаю, що й заява Тарасюка — скоріше заява не міністра, а приватної особи. Його ніхто не уповноважував від імені держави робити такі заяви. І я думаю, що парламент України в цьому питанні зробить відповідні роз'яснення.

На завершення для великої кількості журналістів, які висвітлювали роботу конференції, керівники делегацій країн—учасниць дали прес-конференцію. І тут основні роз'яснення розгорнулися навколо питання — то хто приїхав на конференцію? Гідну одповідь авторам дезинформації про зібрання «лівих» дали керівники делегацій. У властивій йому манері вести полеміку Олександр Ткаченко зазначив:

— Ніхто зі складу трьох делегацій не веде мови про відновлення Союзу. Тому журналістам треба бути особливо відповідальними у своїх висновках і оцінках таких заходів...

Учасники прес-конференції відповіли також на запитання про мирне врегулювання югославської трагедії, а також про зміст і характер інтеграційних процесів, що стали предметом обговорення на Міжпарламентській конференції. Гості особливо відзначили конструктивність і корисність поїздки на АНТК ім. Антонова, а також контактів з налагодження спільного випуску тракторів, комбайнів, інших видів машин та обладнання.

Іван ДМИТРЕНКО.

У відставку не можна помилувати

Кому в цій фразі нинішнього сесійного тижня депутати не поставлять. Питання про відповідальність Кабінету Міністрів за критичний стан соціально-економічної ситуації, яке попередньо було включено до порядку денного сесії на 16 червня, перенесено.

Як повідомив на нараді голів комітетів та керівників фракцій Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, було дві пропозиції — розглядати питання про недовіру урядові або наступного сесійного тижня, або не раніше вересня. Відома й третя пропозиція, яку, до речі, підтримує і керівництво парламенту: відставка уряду взагалі не на часі.

На нараді керівники більшості комітетів і фракцій також наголошували, що недоцільно гаяти час на обговорення відповідальності уряду, бо, по-перше, у залі не набирається 226 голосів, а, по-друге, є багато інших, нагальніших питань. Отож протягом сесійного тижня парламент планує розглянути 35 законопроектів, із них 13 — невідкладні.

У вівторок обговорюватимуть проект бюджетної резолюції на 2000 рік. За словами голови Комітету з питань бюджету Юлії Тимошенко, окрім проекту, розробленого комітетом ВР, є ще кілька альтернативних. Тому, вочевидь, 15 червня резолюцію приймуть у першому читанні, а друге й остаточне відбудеться 23 червня.

У четвер обговорюватимуть проект змін до державного бюджету—99. Проект Бюджетного кодексу, прийнятий у першому читанні, перенесено на 30 червня, оскільки до нього надійшло більше тисячі поправок. Юлія Тимошенко запевнила, що майже 70 відсотків пропозицій від уряду і від депутатів уже враховано.

На середу заплановано розгляд основних засад внутрішньої і зовнішньої політики. Однак оскільки є 15 альтернативних проектів від різних фракцій, голова парламенту запропонував не витрачати нині сесійного часу, прийняти документи за основу, а потім доопрацювати.

Парламентаріям також необхідно буде розглянути низку економічних законів, пов'язаних із введенням відповідних указів Президента, і чотири законопроекти, які входять до переліку зобов'язань України перед Радою Європи.

Олександра КУЧЕР.

Ідеали на політично-радіаційному тлі

Чи залишиться Україна членом Ради Європи?

24 червня сесія Парламентської Асамблеї Ради Європи розглядатиме питання про виконання Україною зобов'язань перед РЄ та її членство у цій міжнародній організації. Наступного пленарного тижня український парламент намагатиметься прийняти ще чотири важливі документи, які входять до переліку наших зобов'язань. Це — постанова ВР про правову політику в сфері захисту прав людини, закони про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов нацменшин, про політичні партії в Україні та про судоустрій. Чи зможуть вони якось вплинути на рішення РЄ стосовно України? Коментує голова Комітету ВР у закордонних справах і зв'язках з СНД, голова української парламентської делегації у ПАРЄ Борис ОЛІЙНИК:

— Якби Верховна Рада прийняла принаймні два із цих законопроектів, то Радою Європи було б зафіксовано, що Україна має істотний прогрес у виконанні своїх зобов'язань. Дотепер ми вже ратифікували 17 із 25 підписаних документів РЄ. Вся складність полягає у тому, що, скажімо, до законопроекту про регіональні мови і мови нацменшин у різних політичних сил різні підходи. Хоча мене особисто нічого не зупиняє перед ратифікацією такої хартії, оскільки наше законодавство у цій сфері на голову вище від європейської моделі. У нас нацменшини мають навіть ширші права. На мій погляд, можна було б ратифікувати Європейську хартію з певними застереженнями, що допускається.

До закону про політичні партії пильно прикуто увагу всіх партій. Скажімо, деякі з них, знаючи вибрики української демократії, остерігаються ось чого. Згідно з цим законом має відбутися перереєстрація партій. То чи не станеться так, що перереєстрація припаде саме на вибори Президента і таким чином якась партія буде «відшита» від виборного процесу? Однак можна було б прийняти такий варіант: ввести закон у дію з 1 січня 2000 року.

Прийняття закону про судоустрій було б нам особливо вигідне тим, що в ньому закладено принципи формування двох кодексів: Цивільного і Кримінального. Їх прийняття — також наші зобов'язання перед РЄ. Таким чином могли б рапортувати РЄ, що вже маємо ідеологію цих кодексів. До речі, у законі про судоустрій пропонується уникати смертної кари.

Особливих проблем при затвердженні постанови про політику в сфері захисту прав людини, думаю, не буде. Оскільки цю політику вже визначає ціла низка прийнятих станових законів, з яких ідеться про те, що Україна —це демократична, передбачувана, позаблокова, миролюбна держава.

Стосовно чи не найскладнішого питання — скасування смертної кари. Звичайно, на нинішньому політично-радіаційному тлі, особливо на тлі подій у Югославії, де без суду і слідства вбивають цілий народ, нам важко буде прямо прийняти закон про скасування смертної кари. Тим паче додався ще й суд над серійним убивцею Онопрієнком. Звісно, скасування смертної кари — це ідеал, якого прагнуть усі цивілізовані держави. Але не всі цивілізовані держави, які вимагають від нас скасування смертних вироків, змінили свої кримінальні кодекси. Тому група народних депутатів, у тому числі й я, звернулися до Конституційного Суду з поданням. Суд має розтлумачити: чи поділяє ідеологія нашої нової Конституції старі кодекси, які містять статтю про вищу міру покарання? Нині чекаємо відповіді.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Кажемо Крим — розуміємо курорт...

Навіщо ставити кримські курорти на коліна, щоб потім усією нацією піднімати...

Готується законопроект

(Початок на 1-й стор.).

Споживацьке ставлення до курорту сформувалося в ті часи, коли путівки не продавалися, а розподілялися. Доходило до того, що людям нав'язували «гарячі» путівки. Таке становище наприкінці 80-х років породило гасло: «Даєш 10 мільйонів відпочивальників у Криму!» Причому благополуччя колективу курорту не залежало від кінцевого результату господарювання. Збільшення потоку відпочивальників перетворювалося лише на додатковий головний біль для керівників.

Так формувалась психологія «одного дня». Проте з середини 90-х відлагоджена система почала рушитися, і багато оздоровниць стрімко покотилися вниз.

Починалося усвідомлення того, що галузь не може, як Курочка Ряба, нести золоті яєчка, якщо її не годувати, не доглядати за нею, не створювати для неї умови. Ми вже не волаємо на кожному кроці: «Курорт нас прогодує». Навпаки, намагаємося аналізувати, чому в нас збиткове те, що дає прибуток іншим.

Важко розлучатися з хибною думкою, що курорт — бюджетний донор, що його можна безкінечно доїти, нічого не вкладаючи натомість.

Чому міліє потік російських відпочивальників у Крим? А це 90% усіх іноземних туристів. Головна причина — у грамотній стратегії російського керівництва щодо власного курорту. Сюди можна віднести закон про статус Сочі, федеральну програму розвитку курорту Анапа, низку нормативних актів щодо зниження податкового тиску на курорти, рішення про 50-відсоткову знижку на транспорт для поїздки на відпочинок за путівкою. Ось що повертає потік туристів саме в російські оздоровниці.

Ми про такі дійові важелі з боку українського уряду можемо тільки мріяти. В нас відбувається зворотний зв'язок, спрямований на відлякування туристів. З жовтня 1997 р. введено податок на додану вартість з путівки, в результаті чого вона «поважчала» на 16 відсотків. З вересня минулого року прийняттям постанови Кабінету міністрів «Про контрольовані прикордонні райони» до розряду прикордонних потрапили всі наші курортні райони.

Отже, маємо справу з новими заборонами та кордонами. Кому охота зв'язуватися з ними на відпочинку? Навряд чи хтось у Кабміні передбачав, до яких збитків для бюджету Криму, та й України в цілому, призведуть ці рішення. Не можна чекати, поки це питання розв'яжеться «само по собі». Треба настійливо вимагати його розв'язання. Інакше Крим доведеться перетворювати на город, бо як курорт він буде нікому не потрібний.

Далі. Закон про курорти України роками блукає владними коридорами. І кінця-краю не видно. Єдиної стратегії у розвитку галузі, чітких пріоритетів, обгрунтованих програм немає. Державну політику підміняють «побажаннями всього найкращого». Чим як не добрими побажаннями керувалися розробники бюджету на 1999 рік, затверджуючи ставки на землю. В результаті плата за землю в Криму має зрости цього року вдвічі. І це тоді, коли більшість оздоровниць в панічно аварійному порядку знижують вартість путівок і послуг у півтора-два рази, щоб бодай якось урятувати сезон. Середній рівень рентабельності по галузі 1998 року становив 9 відсотків, знизившись на 2,3 відсотка порівняно з 1997-м. Не дивно, якщо в 1999-му галузь перейде до розряду збиткових.

«Допоможе» цьому й новий порядок нарахування до бюджету амортизаційних відрахувань. Віднині 10 відсотків амортизаційних відрахувань стягуватимуть «для фінансування заходів структурної перебудови базових галузей національної економіки». Але курорт — і є базова галузь для Криму. То навіщо його ставити на коліна, щоб потім усією нацією піднімати?

Дайте курочці знести золоте яєчко! Наша держава може стати Меккою для туристів. Принаймні природний, історичний і культурний ресурси сприяють цьому. Додамо, що Карпатський рекреаційний регіон спеціалізується на зимовому туризмі та водолікуванні, південний — на літньому і має базу для лікування практично всіх видів захворювань. І якщо за всіх можливостей Україна не стала в один ряд з такими грандами в туристичній галузі, як Франція, Іспанія, Греція, то звинувачувати маємо тільки себе.

Не менш, ніж природний, для курорту важливий і податковий клімат. Відомо, що у Верховній Раді України на стадії розгляду проект Податкового кодексу, мета якого уніфікувати податки. Безумовно, уніфікація —позитивний чинник. Але аби знову не вийшло так, що всіх почнуть стригти під один гребінець. Кримські оздоровниці функціонують не більш як 3—4 місяці на рік. При цьому плату за землю стягують цілорічно. Ті невеликі гроші, що їх підприємство заробляє за сезон, замість розвитку йдуть за борги. Перенесення основного податкового тягаря на сезон і пільгове оподаткування в інший період могли б істотно допомогти галузі.

Є й інша проблема кримської рекреації. Це проблема власності. В Криму на невеликій території можна натрапити на приватний пансіонат, базу відпочинку шахти, будинок відпочинку міністерства чи відомства, оздоровниці різних територіальних утворень і держав. Плюс до цього окремі підприємливі громадяни умудряються приторговувати відпочинком на базі гуртожитків, шкіл, а то й дитячих садків. 67 оздоровниць, розташованих на кримській території, належать міністерствам і відомствам України. Частина з них залишилася замороженою в стадії будівництва, інші просто не функціонують. Необхідно здійснити перереєстрацію цієї групи оздоровниць, прийняти рішення про управління цією власністю в Україні та Криму.

Кабінет міністрів і Фонд держмайна України не мають якоїсь певної позиції у питаннях приватизації. Це призводить, з одного боку, до розбазарювання майна, з другого — породжує систему, за якої на оренді та перепродажу путівок дехто заробляє неабиякі гроші.

Турист їде туди, де на нього чекають. І куди йому легше дістатися. Кажучи про європейський рівень послуг, що їх надають, ми розуміємо докорінну зміну ставлення до сервісу в усьому його обсязі. Від чіткого виконання розкладу руху потягів та виконання польотів до можливості гарантованого замовлення квитків та комфортності пересування.

Привабливість курорту залежить і від таких «дрібниць», як можливість вільно скористатися магнітними банківськими системами, мобільним телефоном, електронною поштою, факсом. Хоча сучасний рівень технічного оснащення ще не до снаги кожній оздоровниці, але тільки від неї залежить, як відпочивальника зустрінуть, нагодують, організують дозвілля.

Запорука успішного відпочинку — добре харчування. Доходить до того, що полтавська або черкаська картопля не має збуту, тоді як за валюту купують турецьку. Годуємо відпочивальників заморськими стегенцями, фруктами, соками, а свої птахоферми лежать на боку. Обладнання для їдалень, ресторанів, барів заведено привозити також із-за кордону. Якщо зважити, що Крим за рік обслуговує 3,5—4 млн. туристів, то можна уявити, про які обсяги закупівель ідеться.

Ми не навчилися пропонувати зарубіжному споживачеві те гарне, що маємо. Необхідно підтримати спроби Верховної Ради АРК та Ради міністрів Криму щодо відкриття представництв за рубежем. Зусиль самого Криму в цьому напрямі недостатньо. Немає нічого ганебного в тому, що в особі держсекретаря М. Олбрайт лобіюють інтереси американських компаній в Україні. Гадаю, нічого поганого не було б і для нас, якби зарубіжні представництва активніше та професійніше просували інтереси наших компаній, товарів, послуг.

Усім, кому небайдужа доля українського курорту, нехай поділиться своїм баченням, як ліпше вийти із складної ситуації. Проблеми галузі мають схвилювати депутатів Верховної Ради України, профільних комітетів. Тільки конкретними рішеннями можна вдихнути життя в курорти Криму, що ледве животіють.

Борис ДЕЙЧ,
перший заступник Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Сорока-ворона кашу варила: тому — дам, тому — не дам...

Монолог про наболіле

Наша найбільша державна таємниця не належить до військово-оборонної сфери. Не треба шукати її в документах із грифом: «таємно». Теж мені таємниці для зацікавлених! Але навіть найвишколеніший шпигун (що вже казати про нас, не підготовлених) не дістане даних: як, за яким принципом діляться кошти з Пенсійного фонду. Це оповито щільною пеленою туману.

Здавалось би, яка таємниця? Гроші концентрують у ПФ і пропорційно розподіляють по всій Україні. Не вистачає? Можливо. Однак ніхто й ніколи не приймав, на відміну від державного, бюджету Пенсійного фонду. Мовчать Президент, уряд, Верховна Рада, Рахункова палата. Отже, відомство пана Зайчука і є найбільшою таємницею України!

Сільські пенсіонери місяцями даремно чекають на гроші, що мають їх «ощасливити» на «заслуженому відпочинку». Але як тільки хтось з них переїде до дітей у місто —будь ласка, там пенсію приносять регулярно. Якщо бюджет ПФ не наповнений, то, за логікою, має не вистачати всім: запізнилися з виплатою на місяць —місяць чекають і в столиці, і в глухому селі. Інакше виходить знущання з селян, і так скривджених колгоспних пенсіонерів.

Доводиться нам, районним керівникам, бити чолом, змагатися між собою, хто перший вирве для своїх клаптик із загальної ковдри. Таку систему, певен, створено штучно, аби ще більше скаламутити воду. Щоб «перевести стрілки», невдоволеним пенсіонерам згори пояснюють: це керівництво на місцях винне, що вам грошей не дають. Перепрошую, хай ми тут, у Теофіполі, погані, а решта? Невже по всіх сільських районах зібралися самі «вороги пенсіонерів»?

Підкреслюю, доки не наведуть ладу в Пенсійному фонді, нема чого грошей шукати на місцях. Хай там, у Києві, розкажуть, як вони ділять кошти і наскільки виправдана теза: ці для себе назбирали, ці — ні. Що, нам так і по сільських радах робити: одним давати, іншим — вибачайте? Куди підуть наші селяни старенькі, вони ж не привчені страйками вибивати гроші у столиці. До районного центру ще дістануться, пошумлять. А далі? Що їм робити, за що жити?

Я не скажу, що ми не працюємо в цьому плані. Стараємося, як можемо. Найбільше в області виплатили пенсію натурою. Але скільки треба людям похилого віку ягнят і поросят? Вони часто собі вже не дають ради, а їм нав'язують зерно — годуйте, бабцю, свині, корови, гусі. А бабця дорогу перейти не може, їй на ліки гроші потрібні, ні ж, господарі...

У Києві, між іншим, усі пенсії одержують, хоча також половина підприємств не працює. Де гроші беруть? Звісно, я не маю претензій до київських пенсіонерів, але в урядовців таки хочу уточнити: чому бюджет Пенсійного фонду не прозорий, хто й для чого кошти з нього «прокручує»? Чи там, у столиці, верхам так затишно, що вони не бояться селянських бунтів?

Василь ШУЛЯК,
голова Теофіпольської районної ради.
Хмельницька область.

Негучні успіхи Чорнобильської атомної

У колишні часи 150-мільярдну кіловат-годину виробленої на станції електроенергії обов'язково приурочили б до якоїсь гучної дати. Зараз інформслужба ЧАЕС скромно зафіксувала, що стільки ж було вироблено за 9 років роботи до аварії 1986 року.

Таке повідомлення, особливо з ЧАЕС, над якою постійно висить загроза закриття, для громадськості загалом дорожче за будь-які рапорти. Порушення умов і меж безпечної експлуатації протягом травня не було. Енергосистемі України відпущено 680,4 млн. кВт-год. електроенергії, що становить 104,8% до плану.

Нині триває підготовка до чергового планово-попереджувального ремонту третього енергоблока, розпочати який заплановано з 1 липня.

Під час недавнього візиту на станцію міністра енергетики США Т. Дж. Глаутьєра з представниками ділових кіл обох країн детально обговорено хід реалізації проектів, які фінансує департамент енергетики США: підвищення безпеки третього енергоблока, зняття з експлуатації енергоблоків першого і другого, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

У номер

✔ Київ

Послабте краватку! Ви у клубі «Парламент»

Ми вже звикли до того, що почасти бачимо (чи точніше — донедавна бачили) народних депутатів України в сесійному залі Верховної Ради у непримиренних дискусіях-суперечках, які інколи переростають у відверті образи. Нічого такого навіть у приблизному варіанті не було під час презентації депутатського клубу «Парламент» у ресторані «Козацький». Хоча там зібралися депутати Верховної Ради і нинішнього скликання, і попередніх, аж ніяк не однієї політичної орієнтації. Однак це не завадило їм за кухлем пива чи за чаркою чогось міцнішого спокійно обмінюватися думками, відстоювати ту чи іншу позицію. Власне, для неформального обговорення різних ідей та концепцій, програм співробітництва в інтересах України, вироблення пропозицій щодо удосконалення вітчизняного законодавства і створено депутатський клуб.

— Ми прагнемо зберегти потенціал парламентської еліти, залучити до активної роботи в клубі і нинішніх народних депутатів, і минулих двох скликань, — сказав президент депутатського клубу «Парламент», народний депутат України В. Бабич. — Ми хочемо, аби люди, які приходитимуть сюди, на певний час забували про свої службові регалії і партійні квитки, щоб відчували себе насамперед людьми. Ми вже отримали багато цікавих пропозицій і спробуємо їх реалізувати.

«Парламент» має намір організовувати зустрічі з першими особами нашої держави, з відомими бізнесменами, банкірами, вченими, митцями. У разі потреби він готовий підтримати матеріально народних депутатів попередніх скликань.

З нумізматів — у багатії?

Національний банк України продовжив до 31 грудня цього року термін обміну українських карбованців на гривні для громадян, які з поважних причин не змогли зробити цього раніше.

Останнім часом до регіональних управлінь НБУ щомісяця звертається в середньому близько 1,5 тис. громадян з проханням поміняти карбованці на гривні на суму більш як 50 тис. грн., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✔ Дніпропетровськ

Бельгійці «привезли» оптимізм

Оптимізм і надію викликало перебування на Дніпропетровщині бельгійської торговельно-економічної місії. Місцеві підприємці та бізнесмени прогнозують неабиякий зиск від співробітництва, про яке домовлено і на рівні області, і на рівні багатьох підприємств та фірм. Реалізація обопільно вигідних проектів уже найближчими роками обіцяє приріст виробництва вітчизняної продукції не менш як на п'ять мільярдів американських доларів.

✔ Севастополь

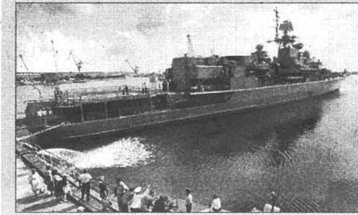
Розпочато великі маневри

У суботу із Севастополя до болгарського міста Варна відправилися кораблі Військово-Морських сил України, де вони візьмуть участь у військово-морських навчаннях «Кооперейтив партнер-99». Нашу державу на цих навчаннях представлятимуть фрегат «Гетьман Сагайдачний», корвет «Луцьк» і корабель управління «Славутич».

У маневрах також візьмуть участь близько 30 кораблів і 30 літаків і вертольотів ВМС Болгарії, Грузії, Італії, Туреччини, Румунії, Греції, Франції, США і майже 15 кораблів постійного оперативного з'єднання об'єднаних ВМС НАТО у Південній Європі.

Тема навчань — проведення миротворчої операції, спрямованої на надання гуманітарної допомоги, повідомляє «Інтерфакс-Україна». Завершаться навчання 24 червня.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«БАТЬКІВЩИНА» працює для Батьківщини.

І в цьому її об'єднавча ідея

Гратися в бунтарів-революціонерів, коли ситуація погіршується, не дуже чесно

Як відомо, на початку березня в результаті «великого переділу» на парламентській «карті» з'явилася нова назва: «Фракція «Батьківщина». Депутати, що увійшли до її складу, задекларували мету: «домагатися створення в Україні демократичного суспільства соціальної справедливості і добробуту народу». Оскільки всі гарні плани викликають у цього самого народу зрозумілий скепсис, ми вирішили поцікавитися, що зробила «Батьківщина» для реалізації заявлених намірів. На запитання оглядача «ГУ» відповідає один із керівників фракції, доктор економічних наук, професор Олександр ТурЧинов.

— Після реєстрації «Батьківщини» в деяких газетах з'явилися в'їдливі коментарі про «втікачів з аварійного корабля»: з «Громади» справді відійшла солідна команда. Що спонукало вас утворити нову фракцію, яка ідея об'єднує в ній людей, якщо немає єдиного партійного дороговказу?

— «Батьківщина» якраз зібрала тих людей, що прийшли до Верховної Ради не для реалізації суто політичних завдань, не для піднесення власного політичного іміджу, а з чіткою і дуже конкретною метою — поліпшити життя співвітчизників через плідну законотворчу діяльність. Може, ця фраза вам видалася занадто гучною, але так і є: ми не розмахуємо популістськими прапорами, не кричимо екзальтовано з трибуни: «Народе, ми тебе порятуємо!» Щоденною напруженою, може, поки що не всіма оціненою, працею закладаємо фундамент і демократії, і соціальної справедливості, і добробуту — закони України.

Ми не втікали з корабля «Громади» — ми просто створили команду будівничих: висококваліфікованих, надійних, порядних. За таких принципів «добору кадрів», погодьтеся, єдиний партійний дороговказ не має значення.

У нас багато відомих в Україні людей — академіків, докторів, кандидатів наук. Вони досягли висот у різних галузях — економіці, культурі, історії, спорті. Втім, навіть простий перелік прізвищ уже не потребує додаткових епітетів: Дмитро Гнатюк, Олег Білорус, Петро Толочко, Олег Блохін, Станіслав Сафронов, Валерій Сушкевич, Олег Юхновський, Іван Кириленко, голова Партії пенсіонерів Іван Куньов, лідер ЗПУ Орест Мельников, голова ВОХ Валерій Бабич... Можна вибрати хоч кого зі списку членів фракції — всі цікаві й обдаровані люди. Головна ініціатива зі створення фракції належить Юлії Тимошенко, яка відразу стала і формальним і, що ще важливіше, неформальним її лідером. Одне слово, в нашій «Батьківщині» зібралися люди, які знають, що і як робити за цих складних умов для великої спільної Батьківщини. Це і є головна об'єднавча ідея.

— А не здається вам, що для закладання «фундаменту» партійна строкатість — не дуже надійний інструмент. Не виникає запитання: а що власне будуємо, панове-товариші?

— Уявіть собі — ні. І в принципі виникнути не може. Політична схема фракції не випадкова: вона задумувалась як міжпартійна. Ще раз повторюю: ми об'єдналися на фахових засадах, на відповідальному ставленні до законотворчої роботи. І, скажу без зайвої скромності, такий підхід уже дав ефект.

— Можете не перейматися надлишком «хвалькуватості». «Батьківщина» прославилася як стратег у бюджетній і податковій політиці. Це визнають навіть опоненти.

— Фракція зосередила зусилля не «на валу», а саме на стратегічних законах, які мають справді життєво необхідне значення для держави. Це, зокрема, проект Бюджетного кодексу — звід законодавчих актів, без яких не відбудеться нормального бюджетного процесу на всіх рівнях: від малого села до столиці, від регіону — до держави в цілому. До речі, ризикую знову бути нескромним, але прийняття проекту в першому читанні з першого заходу — без традиційних доробок-переробок — свідчить, що ми дуже серйозно поставилися до цього питання.

Далі — проект Податкового кодексу. Ми перші і поки що єдині подали цей надзвичайно важливий документ до Верховної Ради.

— Чому ж його досі не розглядають? Адже майже кожен з парламентських «цицеронів» не один панегірик присвятив, цитую, «недолугій податковій політиці».

— Чекаємо на ще один проект, обіцяний урядом. Там «процес» затягнувся, просять зачекати на їхній «доробок».

— І що ж запропонують в альтернативі ваші «конкуренти»?

— Між нашими проектами принципова різниця в підходах: ми — за радикальну податкову реформу, яка зможе підняти Україну з колін. Насамперед завдяки реанімованому нашим методом виробництву. Ми пропонуємо зменшити фактично вдвоє податковий тиск; змінюючи структуру податків, обкладаємо тіньовий сектор. Завдяки цій реформі Україна вже невдовзі може стати міцною країною з потенціалом до розвитку. А уряд бажає просто законсервувати недоліки чинної податкової системи. За такої, з дозволу сказати, «реформи» держава справді не знає, що робити сьогодні, а завтра — ще більше не знає. Ось у чому полягають наші різні підходи.

Завершуємо роботу над ще одним, без перебільшення, грандіозним документом — проектом Соціального кодексу. Його призначення — задати стратегію соціальної реформи, в тому числі пенсійної, охорони здоров'я. Отже, як бачите, за три місяці нам удалося дещо зробити для реалізації згаданих вами намірів.

Між іншим, зауважте, хто найчастіше подає законодавчі акти з парламентської трибуни? Фактично більшість доповідачів — представники «Батьківщини». Зовсім недавно Юлія Тимошенко, вважаю, блискуче захистила зміни до закону про бюджет на 1999 рік. Причому, ви бачите, як важко проходять закони через Верховну Раду, однак запропоновані нашою фракцією — тьху-тьху, постукаю по дереву — не повертаються на доопрацювання.

— Даруйте, знову повертаю вас у недалеке «громадівське» минуле. Там усі ходили у відвертих опозиціонерах до нинішньої влади, про що не лінувалися заявляти на кожному кроці. Де революційний запал «Батьківщини»? Ви примирилися чи поміняли стиль: опонувати не словом, а «тихою сапою» — роботою над альтернативними до урядових варіантами законопроектів?

— «Опозиція» формується від слова «позиція»: супроти чогось. На жаль, здебільшого в нашій державі немає ні однієї позиції, ні протилежної. І в цьому — серйозна проблема. А просто гратися в радикалів, бунтарів-революціонерів, коли ситуація в країні щодня погіршується, не дуже чесно.

— Чесніше мовчати?

— Чому мовчати? Робити. Якщо ти знаєш, що можеш щось позитивне творити, але не твориш, бо взята на себе роль потребує тільки кричати «Ганьба», то це розраховано все-таки не на ту людину, що відчуває себе патріотом.

За будь-яких умов треба проводити свою позицію. Навіть тоді, коли ти в меншості. Ми, члени фракції «Батьківщина», свого часу вирішили: і без нас є досить критиків. А ми — попри все — пропонуватимемо конструктив, бо здатні продукувати серйозний інтелектуальний продукт і реалізовувати його у вигляді законів. Ми це й робимо. Я не назвав би таку позицію угодовством: цей шлях корисніший для Батьківщини; а все, що йде їй на користь, і мусить робити наша однойменна фракція.

— Крім «щоденної напруженої роботи», ви замислюєтеся над політичною перспективою?

— Без сумніву, ми бачимо для себе і політичні обрії, але, на нашу думку, вони мають бути за межами Верховної Ради. Тут лише законодавча робота: політика — за стінами парламенту. Ми плануємо створити міцний міжпартійний блок. Назва для нього вже є — «Батьківщина». Влучна й красива, чи не так?

Власне, такий блок уже створюється: до нього плануе вступити Партія пенсіонерів, Зелена партія, з нами активно співпрацює Всеукраїнське об'єднання християн, інші громадські й політичні структури.

Політичний блок боротиметься за серйозний вплив у Верховній Раді: одна справа для наших 26 членів фракції провести якийсь закон, інша — постійно відпрацьовувати стратегію розвитку. Потрібна стала парламентська більшість, сподіваюсь, що після обрання Президента в жовтні все-таки буде створено: для підтримки того чи іншого політичного курсу. Інакше парламент не здатен працювати ефективно.

Ми можемо енергійно долучитися до створення такої конструктивної більшості, яка й запропонує шлях виходу з кризи. Цікаві ідеї, нестандартні підходи — наш внесок у цю благородну справу.

— Я була на кількох ранкових засіданнях вашої фракції. Ви готуєтеся до пленарного засідання, як до атаки...

— Це, мабуть, єдина фракція, яка щоранку проводить наради, щоб скрупульозно проаналізувати поточну законодавчу діяльність. Тактику «атаки» розробляємо щодня: чому і як голосуватимемо, який висновок нашої експертної групи. А якщо на сесії доповідатиме фахівець з «Батьківщини» — ми просто розписуємо, хто з якою фракцією працюватиме, які аргументи має наводити. Це і є нормальний парламентський процес, коли на певну тему виступаєш зі знанням суті справи. Хоча у стінах Верховної Ради є й інша тактика: немає значення, яке питання розглядається. Головне — дірватися до мікрофона і прокричати з пафосом, що ти думаєш у цю мить. Між тим, «політ глибокої думки» не має жодного стосунку до даного закону.

— Це й справді до болю знайома картина «бурхливої парламентської діяльності» деяких популярних ораторів. Скажіть, з якими фракціями і депутатськими групами вам легше контактувати?

— Зайнявши позицію фахового конструктивізму, знаходимо спільну мову з будь-якою фракцією: від правих — до лівих. Крім ПСПУ, але це специфіка тієї фракції. Можна з усіма домовитися, знайти компроміс. Принаймні нам це вдається.

Вела розмову Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Олександра ПРОКОПЕНКА.

Критиків не бракує. Проблема з конструктивом

Не такий страшний інвестор, як безробіття

Реконструкція в електросталеплавильному цеху Донецького металургійного заводу йде повним ходом

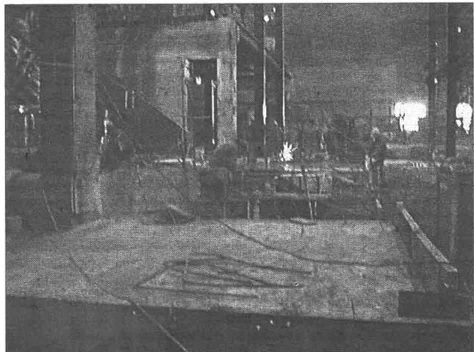
Нині це один із небагатьох спільних з іноземцями інвестиційних проектів, учасники якого можуть цілком конкретно розказати, куди і на що витрачено кошти. Як свідчать документи загальних зборів акціонерів ВАТ «Донецький металургійний завод», вперше за останні три роки вдалося стабілізувати зростання товарного виробництва (12%) і отримати майже 9 млн. грн. прибутку. Фантастика за нинішніх часів? Як сказати... Порівняно з минулим роком на ДМЗ в 4,3 разу збільшилося виробництво труб, на 16% — сталі та чавуну, на 13% — відвантаження прокату. І все тому, що 55 млн. доларів (вартість інвестиційної програми) було не розкрадено, а використано виняткою за призначенням — на модернізацію. За словами заступника голови правління ВАТ «ДМЗ» Олександра Пилипенка, вже є техніко-економічне обгрунтування розвитку підприємства до 2010 року, в якому передбачено повну реконструкцію блюмінга, переобладнання мартенівського цеху, запровадження нових технологій в енергетичному господарстві. А як воно насправді — наша кореспондент з'ясовувала безпосередньо в цехах заводу.

Реконструкція в електросталеплавильному цеху Донецького металургійного заводу йде повним ходом — без зупинки основного виробництва. Тут продовжують варити і розливати метал, а поруч —вагони, крани, купи цегли, контейнери з обладнанням, словом, усі атрибути великого будмайданчика. Коли дивишся згори, картина нагадує великий мурашник, де, як і заведено, кожен учасник процесу виконує своє завдання. Часу для спостерігання було доволі, адже відвернути від роботи оператора машини безперервного розливу сталі Владислава Сироватського виявилося справою непростою. А хотілося поцікавитися, що ця молода людина думає про зміни, які тривають на підприємстві.

— Не можу сказати за весь завод, — зауважує Владислав Сироватський, — але мені, вважаю, пощастило в тому, що є ці інвестиції, будуються нові агрегати. Працюю я тут порівняно недавно. Може, ще чогось не вмію, не знаю. Але приємно, що мені довірили цю ділянку. Робота нова, відповідальна і цікава. Теорію ми з товаришами пройшли, як що працює — знаємо. Нині беремо участь у монтажі, ще буде наладка. Машина надзвичайна, її справді хочеться знати, як належить. Адже мені на ній працювати не один рік.

Сліпучо яскравий струмінь виливається з перекинутого ковша. На першій печі — йде плавка, найвідповідальніший момент. Терпляче дочекавшись, поки в сталевара Сергія Дронова з'явиться вільна хвилина, пробую викликати на відвертість.

— Чудово розумію, що інвестор — «METALSRUSSTA» —не добрий дядечко, якому гроші дівати нікуди, — говорить мій співрозмовник. — Якщо вони вкладають солідний капітал, значить, розраховують на прибуток. Це цілком нормально. Скажу більше, їхні інвестиції, наш потенціал, кваліфікація — в сумі це може означати те, що в мене і у тих, хто працює на печі, взагалі на заводі, — є впевненість, що завтра чи через рік не закриємося. Робота буде, а там, дивись, і зарплата додасться. Як піде. Головне — надія є, реальна. Ось вона, поруч.

Жест спрямований в бік місця, де споруджується нова піч-ківш. Спостерігаючи за швидкими й акуратними діями монтажників і будівельників, мимоволі ловлю себе на думці: можемо, якщо захочемо!

На другій печі сьогодні «царює» Михайло Котов. Сталевар, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня. Незабаром за якісь півсотні метрів від його теперішнього місця роботи розташується нова електродугова піч, і час плавки, як стверджують фахівці, скоротиться з теперішніх 3 годин до 50 хвилин. Тобто в три з половиною раза.

— Років двадцять я вже працюю на заводі. Ще не старожил, звичайно, але перебудов набачився всяких. Зізнаюся, якось незвично було спочатку усвідомлювати, що інвестор у нас іноземний, що він, вважайте, половиною заводу володіє. Але сьогодні самим таке будівництво не підняти, чекати від держави допомоги — теж не ті часи. Хоча, з другого боку, може, й краще, що в нас партнери іноземці. Дивись — порядку буде більше.

— Нині будують нову машину, піч-ківш, обіцяють ще і сталеплавильну піч, — продовжує Михайло Антонович. —Сподіваюся, і на цій ще доведеться попрацювати, а там, до речі, і продуктивність значно вища, і умови праці кращі. Все це, знаєте, якось упевненості додає. Приходиш на зміну, дивишся, нове щось з'явилося, ростуть агрегати, рухаємося. Значить, жити будемо. Адже тут, у цеху, в мене і дружина, і син працюють. Так що зв'язані ми із заводом міцно. Тому і зміст реконструкції для мене в одному — роботу шукати не доведеться, на всіх вистачить. Гадаю, що і для країни наш цех — не остання справа.

Ліна КУЩ.

Чому замулилася полтавська «Джерельна»?

Проблема

Хто не чув про полтавську горілку — «Полтаву», «Скіфську», «Гетьманську», «Джерельну»? Мабуть, найзатятіший тверезник також. Бо за смакові якості та коефіцієнт чистоти вона здобула не одну медаль як на вітчизняних, так і на міжнародних виставках. Зрештою, це — і своєрідна візитівка Полтавщини. Втім, парадокс: уже більш як півроку полтавської горілки не знайти ані в місті, ані на селі, ані за межами області. Зникла — і край! Натомість з'явилась одеська, вінницька, кіровоградська і сила-силенна імпортної. Від того місто заполонили різні чутки і здогадки, але правди покупцеві так ніхто і не сказав. І навіть зміна керівництва заводу й об'єднання (в одній особі) так до кінця і не висвітлила справжнього стану речей.

За останній рік Полтавський лікеро-горілчаний завод став «триразовим» банкрутом, був і залишається заставою в банку — тож багато хто вже поставив на ньому хрест.

Дехто звинувачує в тому попереднє керівництво і має на те вагомі аргументи. Дехто списує всі гріхи на відсутність цілеспрямованої маркетингової політики —і також має рацію. Та, з другого боку, чи можна «вжитися у ринок», коли останніх сім років у державі було прийнято понад 100 документів, що регламентують роботу лікеро-горілчаної галузі? Оскільки підприємство було, є і, вочевидь, залишатиметься суто державним, йому доводиться працювати в жорсткому правовому режимі. А умови гри весь час змінюються, часто — «заднім числом». А конкуренція зростає. Якщо за часів Союзу в Україні було 25 заводів, котрі мали величезні ринки збуту, то нині їх — 186 (з потужностями вчетверо більшими за те, що може теоретично випити Україна). Нині російський ринок майже «відпав».

Отже, на часі — завдання прозаїчніше: реанімувати виробництво. На думку нового директора Михайла Маховки, крига, здається, скресла: щомісяця вдається випускати по 300 тисяч пляшок горілки (колись виробляли 120 тис. на день), погасити борги із зарплати, перед Пенсійним фондом і навіть розпочати реконструкцію виробництва. Ведеться робота із збільшення та поліпшення асортименту. Нині це майже 30 найменувань, а до ювілею міста — у вересні — полтавці одержать кілька новинок-сюрпризів, котрі мають іще більше зміцнити рейтинг виробничої марки. Створюється також дилерська мережа і навіть у столиці вже найближчим часом з'явиться полтавська «Джерельна».

Втім, не всі перспективи вимальовуються в рожевих тонах. Передовсім ніяк не вирішується питання повернення боргів за відвантажені колишнім керівництвом лікеро-горілчані вироби. А вони чималі — понад 4 мільйони гривень. І навряд чи вдасться «вибити» всю суму. Отож надалі відпускати продукцію «в кредит» підприємство не буде. Та, з другого боку, саме це найбільше стримує нарощування обсягів виробництва, оскільки гострий дефіцит обігових коштів відчувають і оптові покупці. Отже, все вказує на те, що в найближчі 3—4 місяці кардинальних зрушень не відбудеться, а, значить, бюджет недолічить десятки мільйонів гривень. Образно кажучи, заводу нині ведеться як з похмілля: вже і не зле, проте й до повного одужання ще далеко.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

«Іскож»: долаючи конкуренцію

99 Спонсор лотереї «ГУ»

Уже кілька років поспіль серед кращих підприємств Одещини незмінно називають колективне підприємство «Іскож». Побувавши тут, поговоривши з його працівниками, переконався: «секрет» стабільності — в умінні директора підприємства Володимира Баранова, його команди швидко й компетентно орієнтуватися в ринковій ситуації, переналагоджувати виробництво, поновлювати асортимент продукції. Тут діють за непорушним принципом: виробництво має працювати тільки під збут, а не на склад.

Так, тримати руку на пульсі ринку непросто. Тут виручають і не втрачені старі зв'язки (В. Баранов очолив трудовий колектив ще 20 років тому зовсім молодим спеціалістом — і знайомих керівників-суміжників у нього, звісно, чимало), і постійний пошук нових партнерів (цим знову-таки займається переважно Володимир Михайлович). Ось і того дня директора не застав — розв'язував десь в інстанціях земельно-податкові проблеми. Отож моїми гідами стали заступник директора Ольга Чернова і головний технолог Ірина Чернишова. Перше, що впало в очі, — чистота, упорядкованість території, цехів. Факт за нинішніх катаклізмів уже сам собою значимий. Хоча, звичайно, не головний. Головне, чим поділилися спеціалісти, — саме оте оперативне переналагодження виробництва на потреби ринку, про яке йшлося вище.

Ось конкретний приклад. Уже багато років підприємство випускає теплошумоізоляційну тканину. Колись нею постачали — під держзамовлення — військово-промисловий комплекс, тракторобудування. Конверсійні процеси, скорочення обсягів машинобудування внесли свої корективи, попит на тканину впав. Тепер її використовують переважно для утеплення різних інженерних мереж. У колективі, однак, не розгубилися: удосконаливши технологію й саму тканину, запропонували її як м'яку основу під лінолеум. Тканину брало багато підприємств України. Але й тут ситуація невдовзі ускладнилася. Тоді на «Іскожі» самі налагодили виробництво лінолеуму. Такої якості, що він успішно конкурує з вітчизняними і зарубіжними аналогами. Саме ця продукція тепер дає підприємству левову частку доходів.

До речі, це теж характерна риса колективу ТОВ «Іскож»: коли вже налагоджувати випуск нового виробу — то тільки конкурентоспроможного. Тому з гордістю розповідали про свою лабораторію Ольга Іванівна з Іриною Семенівною: вона, мовляв, дає не тільки всі технічні характеристики виробів, порівнюючи з відповідними стандартами, але й гарантує високі санітарно-гігієнічні властивості продукції. На більшу її частку «Іскож» одержав сертифікати... Міноборони здоров'я. Отож, придбавши вироблений на цьому підприємстві лінолеум, чи, скажімо, вінілтекстин (штучна шкіра для оббивки меблів, виготовлення спецодягу та ін.), шланги для поливу, палітурний матеріал для книжок і зошитів, деталі для взуття, клейонку чи парникову плівку, інші вироби, споживач може бути впевнений: його здоров'ю вони не зашкодять.

Чималі надії покладають тут на екологічно чисті тканинні шпалери, випуск яких сьогодні налагоджують. Таких, до речі, в Україні поки що не випускає ніхто. На ринку є зарубіжні, однак надто дорогі. Спеціалісти підприємства ведуть пошук потрібних тканин, удосконалюють технологічні процеси, навчають людей. Абсолютно іншої якості тканинні шпалери «Іскожу» за цінами, по суті, не відрізнятимуться від імпортних паперових. Та принесуть до людських осель затишок, красу, зручність.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

У номер

✔ Одеса

Таємниця пожежних резервуарів

Уже близько двох років минуло відтоді, як у селищі Раухівка Березівського району, що на Одещині, розформовано військову частину, а на території гарнізону й досі знаходять цілі арсенали «забутої» (чи, може, прихованої та поки що незатребуваної?) зброї. Остання знахідка подивувала навіть бувалих правоохоронців: у пожежних резервуарах виявлено два кулемети та близько 2 тисяч набоїв, десяток гранат, майже 300 снарядів, чотири авіабомби та ракету «повітря-земля». Невже із-за давності скоєного кимось явно злочинного акту так і не вдасться виявити, хто і для яких цілей все оте залишив та приховав?

✔ Черкаси

Ця добра справа — кредити

При черкаській обласній організації «Союз Чорнобиль» вже рік діє кредитна спілка «Кредит-Союз», яка об'єднала громадян, постраждалих від аварії на ЧАЕС. Канадська програма розвитку кредитних спілок в Україні допомогла черкаському первістку придбати оргтехніку та офісні меблі на суму 18 тисяч гривень. За час своєї роботи «Кредит-Союз» надав «чорнобильцям» більш як 120 кредитів.

✔ Миколаїв

Приземлилася на аеродромі... МТС

На базі колишньої вертолітної частини під Первомайськом створено машинно-тракторну станцію, що відразу включилася в проведення сільгоспробіт у ряді господарств району. Засновано її, за сприяння райдержадміністрації, тутешнім агроцентром і концерном «Астарта», до якого входить кілька сільгосппідприємств. МТС поки що має півтора десятка тракторів різного призначення й нарощує свої потужності за рахунок придбання і нових таких машин, і повного набору грунтообробних знарядь та збиральної техніки.

✔ Чернігів

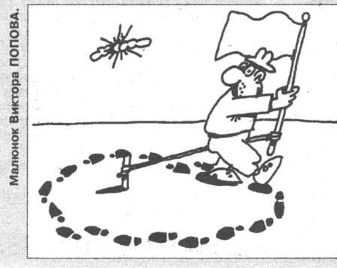
А «Дитячий світ» збанкрутів

Критий ринок «Всесвіт» щойно відкрився у Чернігові. Він розташувався у колишньому магазині «Дитячий світ», який збанкрутував. Торгову площу поділено між 72 торговцями, які працюватимуть у дещо кращих умовах, аніж їхні колеги на свіжому повітрі в палатках. Для послуг покупців облаштовано примірочні, є й інші зручності як для продавців, так і для відвідувачів.

✔ Рівне

Врятували кваліфікацію

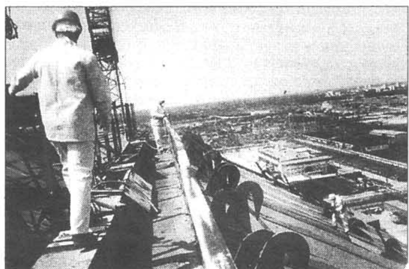
У Рокитному Рівненської області після двох років перерви запрацювало дочірнє підприємство «Рокитне-Смарагд» державної акціонерної компанії «Українські поліметали». Своїм другим народженням воно зобов'язане новому власнику, а також наполегливості керівників Рокитнівської районної ради Юрія Кічатого та райдержадміністрації Олександра Капітули, які впродовж двох років домагалися, щоб підприємство, від якого відмовився попередній господар, запрацювало. Мотивація вагома: високий рівень безробіття в районі та необхідність врятувати кваліфікацію представників такої рідкісної професії, як гранувальники діамантів. Нині 80 робітників працюють над першим замовленням — огранкою діамантів.

Малюнок Виктора ПОПОВА.

Ліквідатор, як ядерне паливо: використали і хоронять

«Чорнобильців» кинуто до дірявого бюджету, де мільйони людей чекають і не можуть дочекатися своїх зарплат і пенсій

Минула 13-та річниця аварії на Чорнобильській АЕС, коли «мирний атом» страшним лихом увірвався в домівки і долі людей. Одних він зігнав з рідних, поколіннями обжитих місць, інші, навпаки, увійшли в зону аварії, щоб зупинити і не допустити подальший розвиток найбільш страшних, руйнівних процесів і локалізувати радіаційне вогнище. Наслідки аварії могли бути значно трагічнішими не тільки для України, Білорусі й Росії, а й для Європи і планети в цілому, якби не мужність, самовіддача і професіоналізм цих людей.

У радіаційне пекло увійшли не просто мужні люди, які, не маючи будь-яких засобів захисту від радіаційного опромінення, працювали там, де взагалі не повинна бути людина. В зону увійшли професіонали, ті, кого народ з повагою і вдячністю назве ліквідаторами. Енергетики і шахтарі, метробудівці і буровики, будівельники і монтажники, механізатори і військовослужбовці, — справді майстри своєї справи, але навіть для них поставлені завдання здавалися нереальними. За півроку були здійснені такі обсяги робіт, які в мирний час відняли б декілька років. 14 грудня 1986 року було офіційно повідомлено про завершення основного, драматичного, етапу ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

Кожен день цього надзвичайного будівництва — це самовіддача і самопожертва заради врятування мільйонів людей, що складалися в подвиг, здавалося, незабутній подвиг. Подвиг, яким у всі часи могла б пишатися будь-яка держава.

На жаль, зроблено і робиться все, щоб Чорнобиль взагалі не сприймався населенням як подвиг конкретних людей, в тому числі ще живих. Навіть встановлене наприкінці минулого року професійне свято «День рятівника» призначено на звичайний день, який не нагадував би, що Чорнобиль — це унікальна рятувальна операція, а ліквідатори — справжні рятівники. І не тільки України.

Влада й офіційна пропаганда залишили «чорнобильцям» 26 квітня як скорботно-поминальний день. В інші дні чиновниками різних рівнів і рангів через засоби масової інформації в населення постійно і наполегливо формується негативний тип «чорнобильця», тип паразита, який сидить на шиї народу, злочинця, який грабує державу. Ці виступи мають відверто провокаційний характер, де годиться все: фальсифікація, підміна правових норм і понять, некоректні порівняння тощо.

І це не випадковість, а результат відповідної державної політики. Чорнобиль, як соціальна проблема, повинен зникнути, а «чорнобильці» — морально дискредитовані і фізично знищені. У цьому контексті і слід розглядати події, що відбуваються.

Зокрема, підкреслили другорядність чорнобильських проблем укази Президента про скорочення, а потім і скасування відрахувань до Фонду ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення. Фонд без відрахувань до нього — назва. «Чорнобильців» кинуто до дірявого бюджету, де мільйони людей чекають і не можуть дочекатися своїх зарплат і пенсій. Хіба це не злочин, не геноцид власного народу?

У переважній більшості відрахування до Чорнобильського фонду в загальних витратах товаровиробника становили близько 0,3%, а в ціні продукції ця частка ще нижче. Тому неважко побачити, який «вагомий» вклад у стабілізацію виробництва і його підтримку зробило зменшення цих видатків: виробництво як падало, так і падає, інфляція зростає. А от для «чорнобильців» ліквідація відносно стабільного джерела надходження коштів обернулася їх нестачею на соціальні виплати, медицину, медикаменти, оздоровлення тощо. Для найбільш постраждалих, тяжкохворих людей це створило реальну смертельну загрозу. Завдяки таким рішенням влади життя людини, яка має неабиякі заслуги перед Батьківщиною, сьогодні на шкалі державних пріоритетів стоїть значно нижче, ніж зміна покриття київських тротуарів.

Таке особливе ставлення Президента до інвалідів, вдів і осиротілих дітей померлих ліквідаторів визначилося не зараз. Ще 26 березня 1993 року він, як Прем'єр-міністр, видав декрет № 29-93, яким позбавив цих людей належного відшкодування за втрачене здоров'я, порушив їхні конституційні права. Згодом ці права урізалися ще більше.

Кожного разу сценарій незмінний. У засобах масової інформації, у виступах високих посадових осіб з'являється інформація про непомірно високі пенсії «чорнобильців». Навколо цього нагнітається істерія, роблять різні неправомірні порівняння. Сьогодні пенсія «чорнобильця» на 4,16—4,99 грн. перевищує загальні розміри пенсій. Щодо інвалідів-ліквідаторів, у яких, мовляв, високі пенсії, то й вони, як і більшість громадян України, на порушення Основного Закону не отримують її.

Щоб заплутати це питання, здійснено ще один підлог. У інвалідів-ліквідаторів, із посвідчень, які згідно з законом є єдиним документом, що засвідчує чорнобильський статус, знято визначений законом запис «учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС». Замість нього з'явився не передбачений законодавством — «особа, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи». Заслужених людей незаконно позбавлено належного їм статусу. Мовчать слухняні засоби масової інформації про багатофакторний вплив Чорнобильської катастрофи на стан здоров'я людини, який обумовив комплексний характер ураження організму, незворотний інтенсивний і екстенсивний розвиток руйнівних негативних процесів, прискорення старіння, прогресуючий ступінь втрати працездатності, інвалідність і смерть. Про це свідчить сумна статистика. Кількість померлих «чорнобильців» перевищила 350 тисяч. Як свідчать дані, найбільш постраждали ліквідатори. Саме в них, а їм сьогодні 30—55 років, смертність зросла більш як у 12 разів, а захворюваність (рак, хвороби крові, серця, ендокринної системи, туберкульоз тощо) в 12—25 разів.

З моменту встановлення інвалідності середня тривалість життя інваліда Чорнобиля становить 4,5 роки. Більшість з цих людей потребує постійної спеціалізованої медичної допомоги і медикаментозної підтримки. Проте Міністерство охорони здоров'я ввело обмеження на виписку безкоштовних ліків. Такі обмеження створили для цих людей пряму смертельну загрозу.

Свідомим посадовим підлогом з боку уряду можна назвати те, що в розрахунки компенсаційних виплат за ушкодження здоров'я замість передбачених законодавством медичних норм харчування, розроблених для хворої людини з урахуванням патології, були закладені фізіологічні норми й переважна більшість інвалідів Чорнобиля була позбавлена можливості харчуватися за медичними нормами або хоча б близько до них (адже вартість такого набору продуктів коштує 350—380 грн.).

Через безглузді рішення і дії так і не створена система радіаційної медицини, для лікування й оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Спеціалізовані центри радіаційної медицини значно скорочують обсяги і рівень медичних послуг, втрачають кадровий потенціал і більше борються за своє виживання, ніж за хворих. Для останніх медикаментозне забезпечення, діагностика, лікування у відповідних закладах, реабілітація, санаторно-курортне оздоровлення безкоштовними лишаються тільки на папері.

Відсутність системного підходу до розвитку цього напряму медицини — це злочин перед нинішнім і майбутніми поколіннями, бо вже зараз найбільші захворюваність і смертність у дітей, які народилися від осіб, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Відвертим зловживанням владою і службовим становищем є урядове доручення від 9.07.98 р. Міністерству охорони здоров'я і Академії медичних наук вкотре переглянути (скоротити) перелік захворювань, які можуть бути пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи. Необізнані в медицині високопосадові урядовці дають такі завдання без аналізу і урахування ситуації, без будь-якого наукового обгрунтування, взагалі без підстав.

Слухняні чиновники від медицини завдання виконали. Тепер інвалідом Чорнобиля може стати хіба що покійник.

Крім того, МОЗ доручено провести «перевірки обгрунтованості встановлення грс мадянам інвалідності, пов'язаної з наслідками Чорнобильської катастрофи». Неважко передбачити результат. Лжеінвалідів не знайдуть, бо перевірятимуть ті, хто їх створює, тому насамперед вдарять по хворим.

На тлі загального погіршення стану здоров'я і зростання смертності в інвалідів Чорнобиля МСЕКи визначають масове їх одужання — незнаний у світі феномен: люди одужують, щоб померти.

Усе це діється всупереч статті 49 Конституції і законодавства України, незважаючи на рішення Конституційного суду, при мовчазній згоді тих, хто повинен забезпечити гарантоване неухильне виконання всіма без винятку вимог і норм Конституції і законодавства України.

На жаль, час не зменшує трагічні наслідки цієї катастрофи, а навпаки — їх загострює. Однак миритися далі з таким становищем не можна ані тим людям, котрі не боялися йти назустріч радіаційному лиху, ані тим, кого вони захистили. Для цього докорінно треба міняти державну політику, а значить, заміняти тих, хто її проводить.

Микола ЛАВРИНЕНКО,
народний депутат України,
Едуард КАЦ,
голова Фонду інвалідів Чорнобиля Києва та Київської області.

Тепер інвалідом Чорнобиля може стати лише ... покійник

Державу — до відповідальності

Повернути сьогодні людям відібрані в них гроші — передусім означатиме повернути мільйонам наших співгромадян віру в справедливість, зрештою у владу і саму державу

«Створюється враження, що ми як народ зовсім не потрібні нашій державі. Інваліди, немічні, пенсіонери кинуті нею напризволяще — на самовиживання. Інакше існування на оті мізерні 50 грн. «заробленої» потом і кров'ю пенсії просто не назвеш. Кинуті та ще й кілька разів обдурені: вклади в ощадкаси нахабно відібрали, а останні копійки, вкладені з надією на прибуток у розрекламовані державою трастові компанії, пропали назавжди. Держава, як завжди, ні при чому... А хто ж відповідатиме за таке нечуване шахрайство?».

Микола СИДОРЧУК.

Хмельницька область.

Василь ОНОПЕНКО.

Це лише один з тисяч обурених дописувачів, чиї листи мені довелося читати протягом останніх чотирьох років. Прикро, але Україна поступово перетворилася на країну незахищеного дитинства, нереалізованої молодості і незабезпеченої старості. І вклади в ощадбанки та наслідки трастової лихоманки — лише вершина айсберга соціальних хвороб нашого суспільства. Повернути сьогодні людям відібрані в них гроші — передусім означатиме повернути мільйонам наших співгромадян віру в справедливість, врешті у владу і саму державу.

Маю право про це сказати, оскільки займаюся цією проблемою давно, чітко уявляю способи повернення, по суті, вкрадених коштів. Про це, власне, і піде мова.

Пригадаймо горезвісний «декретний період» Кабміну (який, між іншим, тоді очолював нинішній Президент), коли там продукувалися декрети з усіх можливих і неможливих питань. Цей час запам'ятався багатьма правовими і економічними нонсенсами, апогеєм яких став, безсумнівно, Декрет «Про довірчі товариства», датований 17 березня 1993 року. Метою зазначеного документа було створення умов, спрямованих на реалізацію інтересів власників зі збереження та обслуговування їхнього майна, виконання представницьких послуг і врешті-решт — одержання власниками певного прибутку.

Але не так сталося, як гадалося. Декрет був (та він і нині чинний) настільки недосконалий, що не лише не захистив права і інтереси власників майна, а, навпаки, створив усі умови для того, щоб за рахунок громадян збагатилися кримінальні структури.

Зокрема, поряд з іншими недоліками декрет не передбачив головного — контролю за діяльністю довірчих товариств з боку держави та гарантій прав громадян.

Відсутність вчасних оперативних запобіжних заходів з боку владних структур, органів контролю призвела до поширення в країні фінансового шахрайства у загрозливих для держави масштабах, масового пограбування соціально незахищеного населення. Інакше кажучи, неякісний декрет, виданий державою в особі Кабміну, дозволив багатьом довірчим товариствам (а на початок скандальної ситуації в Україні існувало близько 5 тис. довірчих товариств, страхових та інших небанківських фінансових установ) діяти безконтрольно, зібрати величезні суми і використати їх не на користь громадян України, а у корисливих цілях. Після досягнення своєї мети такі товариства, як відомо, припинили своє існування, а їх засновники зникли. У цей же час з усіх каналів радіо і телебачення горезвісний Льоня Голубков наполегливо рекламував переваги саме такого «надійного» вкладання коштів. Цікаво, що таку рекламу друкувало навіть одне з видань МВС.

4 млн. вкладників (таку цифру дає офіційна статистика) залишилися ні з чим. За різними підрахунками, їхні втрати становлять 250 млн. гривень.

Зважаючи на те, що питання діяльності довірчих товариств набули не лише кримінального, а й політичного забарвлення, у 1995 році було створено навіть урядову комісію з перевірки діяльності довірчих товариств, яку очолив Василь Дурдинець. Було перевірено діяльність близько 3,5 тис. таких товариств і виявлено порушення в кожній третій з цих установ. Майже третину залучених ними коштів витрачено не за призначенням (на задоволення власних потреб, рекламу, купівлю іномарок, особняків, квартир, офісних меблів та ін.). Отже, результати перевірки невтішні. Мало того, громадськість так і не дізналася, чи хтось поніс за це заслужене покарання. От вам ще один правовий нонсенс!.. Породжений самою державою.

Тож склалася ситуація, коли громадяни залишилися незахищені і втратили надію на повернення майна або коштів, переданих ними у 1993–96 роках у довірче управління.

І, як у відомому жарті про те, що порятунок потопаючих — справа рук самих потопаючих, люди почали шукати власні можливості порятунку. 19 квітня цього року Міністерство юстиції зареєструвало Всеукраїнську спілку ошуканих вкладників та акціонерів України. Здавалося б, люди вирішили реалізувати своє конституційне право. Але шлях до набуття статусу юридичної особи був довжиною у 3 роки! І це нібито в правовій державі.

Протягом останніх двох-трьох років громадяни, або в їхніх інтересах об'єднання із захисту прав громадян, потерпілих від трастової лихоманки, стали звертатися до суду з метою відшкодування збитків. Суди, як правило, такі позови задовольняють, але... постає нова проблема. Виконання рішень про стягнення збитків стало неможливим з причин відсутності у довірчих товариств майна, за рахунок якого можна було б це зробити. Отже, громадяни знову потрапляють у глухий кут. Хоч як прикро, але ця ситуація — типова для країни, де панують правовий нігілізм та безладдя. Зрозуміло, що і людям самотужки важко зорієнтуватись, як діяти, щоб захистити себе і близьких від сваволі.

У вересні минулого року я звернувся із депутатським запитом до Президента України щодо шляхів розв'язання трастової проблеми. Ледь дочекався відповіді... від голови Державної податкової адміністрації. Звичайно, у межах його компетенції.

То хто у випадку з трастами має нести відповідальність? Ось про що говорить ст.56 Конституції. Коли судові рішення не виконуються у зв'язку з відсутністю майна і коштів довірчих товариств — обов'язок відшкодування збитків повинна взяти на себе держава в особі своїх органів (Мінфін, Фонд держмайна, Нацбанк).

До речі, зразок такого позову про відшкодування коштів за рахунок держави я розробив ще у 1996 році. Тоді це був прецедент! Громадянин подає в суд на державу! Ще й безплатно, оскільки подання позову не потребує сплати мита. Щоправда, опублікувало зразок цієї позовної заяви лише одне видання — «Тюрма і воля». Звертався я з таким проханням до всіх центральних та обласних видань. Так само наші незалежні засоби масової інформації відреагували і на презентацію проекту закону «Про відшкодування державою втрат громадян, заподіяних негативною діяльністю довірчих товариств та інших небанківських фінансових установ», яка, до речі, проводилася з участю представників Спілки ошуканих вкладників та акціонерів України з багатьох областей країни. Власне, ми й працювали над проектом цього вкрай важливого закону спільно. Оскільки всі розуміли, що позов до держави — то лише перший крок, і він не розв'яже проблеми ошуканих трастами комплексно. Потрібна інша схема — чітка, виважена і реальна. Бо коли лунають обіцянки на кшталт: уже завтра повернемо 130 млрд. заощаджень, стає сумно, гірко за ще одну аморальну спробу обдурити своїх співвітчизників.

Тож кілька слів про механізм відшкодування, який пропонується у проекті закону, що в разі прийняття має захистити постраждалих від злочинної діяльності трастів. Проектом регламентуються підстави відповідальності держави щодо відшкодування втрат громадян з урахуванням чинного порядку індексування, розмір та порядок такого відшкодування. Крім того, проект передбачає створення при Нацбанку Спеціального державного фонду відшкодування втрат громадян та шляхи його формування. Хочу особливо підкреслити, що у проекті не йдеться про використання додаткових коштів із держбюджету. Пропонуються інші методи. Зокрема, спеціальний фонд має поповнюватися за рахунок коштів, вилучених від сплати державного мита, від реалізації конфіскованого майна та предметів контрабанди, які нині просто розчиняються у повітрі.

Також до фонду мають вноситися кошти від сплати штрафів, накладених в порядку адміністративного та кримінального судочинства. І, безумовно, кошти від реєстрації довірчих товариств та інших небанківських фінансових установ і певний відсоток коштів, що одержали рекламодавці від діяльності довірчих товариств.

До того ж фонд мають наповнити кошти від реалізації майна та коштів трастових компаній, до речі, навіть якщо вони припинили своє існування. Хочу звернути увагу на те, що проект передбачає поетапне відшкодування протягом 1999–2003 років втрат громадян залежно від термінів передачі грошових коштів, цінних паперів та іншого майна довірчим товариствам протягом 1993—1995 років. Так, передусім пропонується відшкодувати втрати пенсіонерам з мінімальним розміром пенсії та інвалідам першої і другої груп, інвалідам Великої Вітчизняної війни, тим, хто потерпів від Чорнобильської катастрофи.

Важливо, на мій погляд, і те, що проектом передбачено право держави на заявлення регресних вимог у разі встановлення посадових осіб, з вини яких заподіяно втрати, а також підстави звільнення держави від відповідальності чи зменшення розміру відшкодування. Визначається також порядок вирішення спорів щодо відшкодування втрат громадян.

Мета проекту зрозуміла і проста. Запропонований механізм відшкодування чіткий, зручний і достатньо простий, а головне — прозорий. Адже передусім робить усіх рівними перед законом і змушує державу грати за правилами, а не нехтувати їх.

Василь ОНОПЕНКО,
народний депутат України.

І енергетика всьому голова

Невідкладне завдання — прийняти Податковий кодекс, що допоможе енергетиці разом з іншими заходами вийти з глибокої кризи

Тривалі неплатежі завели нашу енергетику в глибоку кризу. До того ж перевіркою Генеральної прокуратури виявлено численні зловживання у цій сфері. Це ще більше ускладнило ситуацію. Де вихід із становища, що загрожує катастрофою? На запитання нашого кореспондента відповідає голова Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Михайло КОВАЛКО.

— Так, паливно-енергетична галузь виявилась чи не єдиною, де на перехідному етапі структурної перебудови нас рясно обсіли суто споживацькі, передавальні ланки. Вони, на відміну від доцільних посередницьких структур у нормальній економіці, мало зацікавлені в розвитку та інвестуванні енергетики. Навіть навпаки.

— Чи парламент був осторонь цих проблем?

— Якщо оцінювати загалом, то зроблено чимало. Затверджено Національну енергетичну програму на період до 2010 року, введено в дію закони про електроенергетику та енергозбереження, про трубопровідний транспорт, ратифіковано Енергетичну хартію, створено основи енергетичного законодавства. За короткий час було прийнято зміни до чинних законів: «Про податок на додану вартість» (стосовно нульової ставки на електроенергію, газ та вугілля); «Про оподаткування прибутку підприємств» (стосовно добудови енергоблоків, які мають високий рівень готовності і добудовуються за рахунок частки тарифу). Перший з них дає змогу уникати підвищення цін на енергоносії для населення та підприємств. Другий — скоротити терміни введення в дію додаткових потужностей на Хмельницькій та Рівненській АЕС, Київській ТЕЦ-6, Дністровській гідроакумулюючій електростанції. А це вкрай потрібно, щоб застерегтися від втрат у зв'язку з виведенням з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС.

До комплексності й системності вирішили йти склавши програму формування правової бази для галузі. Такою програмою, на мій погляд, стала підготовлена комітетом і ухвалена Верховною Радою постанова «Про заходи щодо забезпечення функціонування паливно-енергетичного комплексу в умовах кризи».

— Що можна виділити з цих заходів?

— Найперше — прийняття цілої низки законопроектів, покликаних регулювати функціонування паливно-енергетичного комплексу. Серед них проекти законів — «Про особливості приватизації майна підприємств паливно-енергетичного комплексу», «Про природні монополії», «Про основні засади функціонування оптового ринку електроенергії».

Далі — цінова політика, встановлення економічно обгрунтованого граничного рівня рентабельності підприємств ПЕК, відповідальності всіх суб'єктів за своєчасність розрахунків. І, нарешті, виконання Верховною Радою її контрольних функцій. Що це означає? Це — наведення порядку в приватизації енергетичних об'єктів, підвищення вимог держави до власника, його відповідальності за енергозабезпечення споживачів. Адже дії уряду стосовно передачі держпакетів акцій енергетичних підприємств комерційним структурам або приватним особам не завжди продумані. Створено тимчасову слідчу комісію для перевірки діяльності Кабінету міністрів, Міністерства енергетики та його підрозділів із забезпечення населення електроенергією. Комітетові доручено разом з Генеральною прокуратурою, Державною податковою адміністрацією, Головним контрольно-ревізійним управлінням, Рахунковою палатою та іншими державними органами провести комплексну перевірку енергогенеруючої компанії «Енергоатом» та перевірку законності й ефективності залучення в галузь комерційних посередників.

— У парламенті намічається розгляд і законопроекту «Про основні засади функціонування оптового ринку електроенергії». Питання стоїть досить гостро.

— І воно дуже складне, додав би я. Криза платежів, бартеризація української економіки в цілому значно погіршили стартові умови енергоринку. І ефективність реформування нині в багатьох випадках розглядається лише з точки зору збирання коштів за відпущену продукцію. Звичайно, важко уявити економіку підприємства, яке не одержувало б плату за свій товар.

Розрядити обстановку можна, лише прийнявши чіткий механізм взаємовідносин на законодавчій основі. Тільки закон повинен визначати взаємні права і обов'язки виробників, споживачів та розподільних енергокомпаній. За умов глибокої кризи досягти цього важко. Кабінет міністрів вніс законопроект «Про основні засади функціонування оптового ринку електричної енергії України». Є вже альтернативний, що пропонує деякі інші концептуальні підходи. З ініціативи нашого комітету Верховна Рада створила узгоджувальну робочу групу в складі представників усіх фракцій. Вона повинна зробити висновки з аналізу запропонованих підходів щодо енергоринку. Я — прихильник виважених кроків, коли йдеться про радикальні зміни у моделі енергоринку. Думаю, члени узгоджувальної групи розуміють всю відповідальність, яка покладається на них.

— Існує переконання, що енергопостачальні компанії не можна було приватизувати за правилами для дрібних підприємств. До чого призвела помилка і як її можна виправити?

— Перші враження від критики щодо приватизації обленерго підтвердили думку: конче необхідно прийняти закон прямої дії, який врегулював би всі відносини приватизованих обленерго з органами державного управління (Міненерго) та державного регулювання (НКРЕ). Тоді не буде мотивів для «відчуження» такого складного енергооб'єкта, як обленерго, від об'єднаної енергетичної системи держави. Крім того, це необхідно для залучення в галузь інвестицій.

На завершення слід наголосити на такому: не прийнявши Податкового кодексу із забороною вносити до нього зміни протягом певного часу, ми навряд чи зможемо істотно поліпшити інвестиційний клімат. Отже, невідкладне завдання — прийняти Податковий кодекс, що допоможе енергетиці разом з іншими заходами вийти з глибокої кризи.

Микола ХОЦЬКИЙ.

Хто допоміг Льоні Голубкову нас обдурити? Хто поверне народу гроші?

У номер

✔ Миколаїв

Захід замовляє... екологічну безпеку

Докорінно поліпшити екологічні характеристики газотурбінних двигунів, що їх випускає канадська фірма «Оренда», вдалося фахівцям миколаївського науково-виробничого підприємства «Машпроект».

Уклавши відповідний контракт, вони взялися модернізувати камери згорання двигунів — й успіх не забарився: шкідливі викиди в атмосферу знижено вдесятеро. Це засвідчили багаторазові випробування і в «Машпроекті», і на компресорній станції в Англії. Досвідом миколаївських машинобудівників зацікавилася ще низка зарубіжних компаній: йдуть переговори про укладення нових контрактів.

✔ Полтава

Запрягають вітер і сонце

У Полтаві створено клуб прихильників розвитку нетрадиційних джерел енергії, який об'єднав ентузіастів цієї досі мало вивченої галузі. Його завдання — поставити на службу людям енергію вітру, сонця та інших природних сил. Найреальнішим у нинішніх умовах є використання вітру, адже раніше практично в кожному селі були вітряки, які живили енергією сільські хати, піднімали воду з колодязів, мололи зерно, виконували інші роботи. Вельми ефективним може бути й використання сонячної енергії, про що свідчить досвід місцевого НВП «Геліос-Полтава».

✔ Донецьк

І в «залізного Фелікса» нерви не залізні

Автора анонімного листа з погрозами на адресу Донецької обласної держадміністрації встановили працівники обласного управління СБУ. Ним виявився 72-річний мешканець села Андріївка Тельманівського району, який, зневірившись отримати заборговану за кілька місяців пенсію, пригрозив підірвати в трьох місцях залізницю на ділянці Маріуполь—Донецьк. Зважаючи на вік, щире каяття, тяжке матеріальне становище анонімa, а також те, що до виконання погроз справа не дійшла, щодо дідуся-порушника «чекісти» вирішили обмежитися діями попереджувально-профілактичного характеру.

✔ Херсон

І для «Жигуля», й для «Мерседеса»

Хоча на вулиці літо, спеціалісти Бериславського машинобудівного заводу завчасно турбуються про зручності для автомобілістів узимку. На підприємстві освоєно випуск пристрою для полегшення запуску двигуна внутрішнього згоряння з робочим об'ємом до 4000 кубічних сантиметрів. Тепловий генератор, як назвали пристрій умільці, забезпечує збереження тепла за рахунок охолодної рідини протягом двох діб за температури до мінус 20 градусів.

Отже, гарантується запуск двигуна, зменшується виробленя деталей, підвищується ресурс акумулятора та стартера. Новинку можна встановлювати на будь-яких легковиках.

✔ Вінниця

Нічні чергування на... кладовищі

Мешканці села Вахнівки Липовецького району після пограбування декількох могил встановили на місцевому кладовищі нічні чергування. Злодії, а вони прибирали до рук огорожі, пам'ятники і плити, що мали у собі кольорові метали, таки спіймалися на гарячому. Щоправда, у сусідньому Вінницькому районі.

Більшість злочинного угруповання із десяти чоловік —17-річні юнці. На «діло» виїздили найманим транспортом, здебільшого мікроавтобусами. Крадене збували тільки вночі — на приватних приймальних пунктах закривали очі, хоч не могли не бачити звідки привезене.

Правоохоронці порушили клопотання перед органами влади про позбавлення ліцензій тих приймальних пунктів кольорових металів, де ділки збували крадені речі.

Мал. Сергія ГОРОБЦЯ.

Великий і малий бізнес: проблеми розвитку

Історія економіки розвинених країн довела доцільність одночасного, взаємозалежного розвитку великого і малого бізнесу

Результати господарської діяльності України в 1998 році маловтішні. За даними Держкомстату, реальний ВВП у 1998 році знизився на 1,7 відсотка. 55 відсотків промислових і близько 90 відсотків сільськогосподарських підприємств працювали збитково. Загострилася проблема взаємозаборгованості. Хоча економічне падіння триває, варто пам'ятати, що Україна має високі потенційні можливості: вона володіє 5 відсотками світових ресурсів за 1 відсоток населення.

Які шляхи розвитку економіки України в даний час найдоцільніші? Де головна ланка? Найбільший інтерес, на нашу думку, викликають проблеми великого і малого бізнесу в Україні. Що важливіше для України —розвиток виробничих велетів чи малих форм бізнесу?

Якщо проаналізувати ставлення держави до малого і великого бізнесу, стає очевидним, що більша частина уваги з її боку приділяється малому бізнесу. А розвиток великого бізнесу практично байдужий державі. Так, в Україні дотепер немає жодної фінансово-промислової групи — сучасного представника найбільших структур у світі господарського життя. Частіше ставлення держави до названих форм бізнесу фіскально споживче.

Невід'ємною частиною здійснення радикальних ринкових перетворень в Україні є становлення малого підприємництва. Під час переходу до ринкової економіки малий бізнес має особливе значення: він стимулює економічну конкуренцію, структурну перебудову економіки, формування нового соціального прошарку підприємців-власників. Мале підприємництво сприяє економічній та політичній стабільності суспільства. Малий підприємець може і хоче жити нормальним життям. Він одночасно прагне і до змін, і до стабільності. Прагнення до зростання і стабільності викликане потребою накопичення і зберігання капіталу. У країнах, де малі і середні фірми розвиваються десятиліттями, ця сфера економіки стійко створює до 50 відсотків валового внутрішнього продукту.

Для розвитку малого бізнесу не потрібно великих коштів із централізованих джерел. Він є сектором виживання, що втягує в господарські та реформаторські процеси мільйони людей. За даними ООН, у світі малим бізнесом зайнято до 50 відсотків населення. Загальносвітовими залишаються проблеми зайнятості, наростання безробіття, особливо молоді і жінок.

Розвиток малого підприємництва сприяє зміцненню політичної стабільності в суспільстві, тому що завдяки залученню великої кількості трудових ресурсів швидко формується так званий середній клас, який на даному етапі розвитку практично відсутній в Україні.

Мале підприємництво має високу гнучкість, забезпечуючи швидкість перетікання капіталів з однієї галузі економіки в іншу. Щорічно тисячі дрібних підприємств, зіткнувшись зі складностями розвитку, гинуть, стаючи банкрутами, але на їхньому місці щорічно виникає приблизно стільки ж нових.

Серйозним недоліком малого бізнесу є його схильність до кримінальних господарських операцій — в Україні малі підприємства на 40—50 відсотків затягнуті в «тіньову» економіку і кримінальні структури (особливо в оптовій, роздрібній торгівлі, громадському харчуванні, комерційному посередництві, валютних операціях і ін.).

Порівняно з іншими країнами, передусім із розвиненими, Україна має набагато гірші не тільки якісні, а й кількісні показники розвитку малого бізнесу. Так, в Україні кількість малих підприємств на 1000 жителів становить, за попередніми даними, майже 3,6 одиниці, тоді як у Росії — 6, Японії — 49,6, США — 74,2 одиниці. У міжнародній практиці для економіки, що нормально функціонує, прийнято мати щільність малих підприємств — одне підприємство на 30—50 мешканців. Кількість малих підприємств в Україні приблизно 187 тисяч одиниць. З наведених цифр зрозуміло, що Україна має лише 14—18 відсотків необхідної кількості малих підприємств.

Основними причинами, що стримують розвиток малого бізнесу, є:

низький інформаційний рівень формування малого бізнесу;

законодавчо-організаційні труднощі створення малого підприємства;

тиск кримінальних структур;

бюрократизм і корупція державних чиновників;

складність і агресивність податкової системи.

З боку держави малому бізнесу доцільно встановити режим найбільшого сприяння. Тим паче, що великих фінансових витрат це не потребує. Основними напрямами мають стати: удосконалення законодавчих положень, що регулюють створення й оподаткування малих підприємств, боротьба проти «господарських» кримінальних структур, корупції і бюрократизму чиновництва, розвиток інформаційної підтримки малого бізнесу.

Проте не варто занадто перебільшувати роль малого бізнесу в економіці України. Історичний досвід свідчить, що визначальна роль в економіці розвинених країн належить великим господарським утворенням: фінансово-промисловим групам, концернам, холдингам.

Особлива роль великого бізнесу в створенні нових ефективних видів продукції і розвитку технічного прогресу, оскільки саме великий бізнес спроможний робити великі капіталовкладення в розробку нових «революційних» технологій, прокладаючи, як величезний криголам, дорогу серед товщі криги для інших суден. Великий бізнес працює з величезними обсягами унікальної продукції. Тому він зацікавлений не тільки в створенні нових технологій, а й у їхньому зберіганні, розширенні їхнього використання за більшого випуску продукції. А це сприяє зміцненню економічної безпеки країни, зберіганню національного контролю над ключовими ланками економіки. Якщо ми не хочемо контролю над нашою економікою з боку інших держав, а навпаки, вдамося до розширення наших економічних інтересів на інші території, ми повинні стимулювати розвиток великого вітчизняного бізнесу. У цьому процесі ще багато недоліків, які потрібно усунути.

Державній машині України й особливо армії її чиновників ще не властиве усвідомлення того, що одним з важливих завдань є створення найкращих умов для розвитку українського бізнесу в рамках світового ринку. Цьому нам потрібно вчитися у розвинених країн світу, і передусім США. Розумна потужна гнучка підтримка національного бізнесу на міжнародній арені характерна не тільки для дипломатичних служб США, а й міністерств, спецслужб, органів інформації. Підтримуючи великий бізнес на міжнародній арені, державні організації на основі його розвитку забезпечують захист національних інтересів країни.

Наступний, дуже серйозний, на наш погляд, недолік — відсутність в Україні відпрацьованої системи посадових переміщень керівників великих господарських структур. Потрібно зазначити, що в даний час у країні увага до керування персоналом взагалі і керівним корпусом зокрема значно ослаблена, у розв'язанні кадрових питань процвітає формалізм, суб'єктивізм, некомпетентність. Найчастіше менеджерів підбирають на посади за ознаками особистої відданості вищому керівникові. Має місце і хабарництво — «вигідні» посади купуються і продаються. Наслідок цього:

масові серйозні, що часом межують із злочинами, порушення в господарській діяльності;

неефективне використання основних і оборотних коштів підприємств (особливо державних);

нецільове використання інвестицій;

організація «тіньового» господарського обороту і «відмивання» грошей, отриманих незаконним шляхом;

розкрадання матеріальних і фінансових ресурсів;

свідомий «розлад» підприємств для захоплення індивідуальних контрольних позицій в їхній господарській діяльності;

швидке особисте збагачення керівників за уповільнення темпів розвитку підприємства і невиплат заробітної плати персоналу;

відсутність планомірності в діяльності підприємств;

нездатність керівників до ефективних дій у швидко мінливому зовнішньому середовищі підприємства;

відсутність ініціативи і творчого ставлення до своїх обов'язків.

У володінні керівників перебувають величезні цінності: основні й оборотні кошти, інтелектуальна власність. Безконтрольність і невміння держави керувати корпусом чиновників і менеджерів веде до кризових економічних ситуацій, розвитку економічної злочинності, зниження рівня економічної безпеки держави. На нашу думку, у даний час держава зобов'язана приділити першочергову увагу удосконаленню впливу на керівні кадри в Україні на основі чинної ефективної системи посадових переміщень і конкурсного відбору. Добір менеджерів без конкурсу найчастіше не тільки не сприяє господарському розвитку, а й суперечить основам демократичного конкурентного розвитку економіки України, перешкоджає посадовому зростанню талановитих, ініціативних, творчих керівників. Особливо актуальний конкурсний відбір для державних чиновників.

Конкурсні основи відбору кандидатів на вакантну управлінську посаду мають бути характерні для фірм і організацій усіх форм власності.

Створюється враження, що в уряді немає чіткого уявлення про найефективніші напрями розвитку малого і великого бізнесу. Так, наприклад, істотно послаблені позиції значних вітчизняних товаровиробників у високоефективних господарських сферах: виробництві зброї, лікеро-горілчаної продукції, тютюнових виробів. Сфери, за рахунок яких уряд міг би на основі розвитку великого бізнесу ефективно формувати бюджет країни, віддані на відкуп іноземним компаніям і дрібним фірмам (а з їхньою допомогою певну частину виробництва усунуто в «тінь») або просто розвалюється. На нашу думку, держава має фінансово й організовано підтримати вітчизняний великий бізнес і особливо у сферах високої ефективності і забезпечення економічної безпеки країни: транспорт, зв'язок, енергетика, наукоємне машинобудування, зброярство, виноробство, виробництво лікеро-горілчаної продукції і тютюнових виробів, шоу-бізнес.

Якщо держава хоче політичної стабільності — вона мусить розвивати малий бізнес.

Якщо держава хоче економічного процвітання — вона мусить розвивати великий бізнес.

Якщо держава хоче економічного процвітання в умовах політичної стабільності — вона мусить розвивати малий і великий бізнес одночасно.

Олександр БАНДУРКА,
народний депутат України,
доктор юридичних наук, професор;
Є. КОВАЛЬОВ,
доктор економічних наук,
професор.

Мурахи гинуть під ногами слонів

Маніпуляція масовою свідомістю як інструмент виборчих технологій

Нині розмова про політику — розмова про вибори в жовтні. Хто на них піде й дійде, які прогнози та аргументи. Пропонуємо вашій увазі розмову з політологом, доктором філософських наук професором Миколою МИХАЛЬЧЕНКОМ.

— Миколо Івановичу, кажуть, на майбутніх президентських виборах буде використано «брудні» виборчі технології: підтасування голосів, підкуп, маніпуляція громадською думкою тощо. Чи можливе таке?

— Справді, в суспільстві дедалі більше циркулює інформації про підготовку «брудних», морально неповноцінних і просто незаконних технологій впливу на виборців, про тиск, що посилюється, на керівників різних рангів, підприємців з боку «команди» одного з претендентів. При цьому використовується все: хабарі, погрози, кадрові призначення та ін. Одночасно розробляються різні концепції, покликані забезпечити успіх на виборах.

Уявімо таку ситуацію. Гіпотетично. В першій половині 1998 року відбувається нарада групи фахівців так званої «партії влади» з організації передвиборних кампаній. Щойно закінчилися вибори до Верховної Ради України. Результати для «партії влади» невтішні. Партія, виборчий список якої очолював Прем'єр-міністр, замість обіцяних 35 відсотків голосів ледве «переповзла» п'ятивідсотковий рубіж. І це за масованої підтримки всієї бюрократії, яку силоміць заганяють у партію. Стала реальністю можливість такої само поразки на майбутніх президентських виборах глави виконавчої влади...

Похмуру атмосферу наради порушує оклик:

— Є ідея! В Росії була схожа ситуація перед виборами президента, але під руку виявилася ефективна технологія, яка змусила росіян проголосувати за Б. Єльцина.

— Ану-ну, детальніше, — підбадьорив той, хто вів нараду.

Викладення ідеї звелося до простого. В Україні треба провести операцію «Єльцин-2» шляхом створення ситуації протистояння «комуніст—антикомуніст». На роль комуніста-консерватора найкраще підходить П. Симоненко, а на роль антикомуніста, рятівника країни — Л. Кучма. Після тривалої дискусії концепцію проведення передвиборної кампанії з метою домогтися переобрання Кучми було схвалено. Звісно, з часом замість П. Симоненка можна висунути іншого кандидата, якщо він буде фаворитом серед лівих...

Читач може засумніватися, що така нарада відбулася. Але так само можна припустити, що нарад такої спрямованості на різних рівнях було кілька. Принаймні справа тут не у факті: була одна нарада, кілька, а чи питання розв'язувалося шляхом доповідних записок. Аналіз публікацій різних консультантів, які працюють на виконавчу владу, позицій газет, теле-, радіопрограм, які працюють на ту саму виконавчу владу, показують, що таку концепцію було прийнято саме в першій половині 1998 року. Інша річ, придумано її в Києві чи передано в користування з Москви, де її було апробовано в 1996 році.

— Чи може така концепція «спрацювати», якщо претендент має невеликі шанси? Що робити з реальністю, якщо вона не відповідає схемі?

— Концепція реальна, якщо пристосується до дійсності, до практики. Проте як бути, якщо концепція є, а практика стверджує, що шанси на її реалізацію мінімальні? Залишається один вихід: «підігнати» практику під концепцію, вкласти цю практику в прокрустове ложе теоретичних досліджень.

Складність цього завдання безумовна. Розглянемо гіпотетичну ситуацію. Як переконати виборця, щоб він знову проголосував за діючого Президента, якщо той не виконав своїх передвиборних обіцянок, якщо економіка в катастрофічному стані, якщо соціальної політики виконавчої влади просто немає, а на закони, які приймає Верховна Рада у соціальній сфері з метою бодай якось полегшити становище людей, Президент із завидною впертістю накладає вето. Як переконати виборця, щоб зовнішня політика, яка зводиться до безкінечних поїздок різними країнами з метою випросити позики під будь-які відсотки, блискуча й ефективна?

Було висунуто декілька тез: 1) п'ять з половиною років мало для реформ, треба дати Президентові змогу ще п'ять років «покерувати» країною; 2) навіщо допускати до «годівниці» нову адміністрацію, адже стара вже накрала для себе і, отже, крастиме менше; 3) зовнішні умови не сприяли проведенню реформ — особливо винна криза в Росії; 4) найбільші вороги реформ — Верховна Рада та її ліві фракції; 5) на цьому етапі немає альтернативи реформістському курсові Президента і йому самому.

Можна було б продовжувати перелік тез, що їх посилено експлуатують придворні аналітики і журналісти. Але й наведені вище не витримують жодної перевірки навіть на логіку здорового глузду. Адже людина, котра обдурила один раз, обдурить іще й іще. Той, хто нічого не робив п'ять з половиною років, ніколи не стане ударником президентської праці. Люди, які накрали для себе, з іще більшим ентузіазмом і натхненням крастимуть для дітей, онуків, коханок. Щодо зовнішніх умов, то, як відомо, поганому танцюристові завжди щось заважає... А тактика звинувачень у всіх гріхах Верховної Ради не нова і вже не раз продемонструвала свою неефективність.

— А як розцінити заяви, що нинішньому Президентові немає альтернативи?

— Справді, тема альтернативності курсу реформ і окремих особистостей стоїть окремо. Інколи створюється гнітюче враження, начебто наші суспільствознавці та політики ніколи не тримали в руках підручників навіть формальної логіки. Альтернатива є будь-якому економічному і політичному курсові, будь-якому політикові. Країна, яка зайшла у глухий кут на шляху проведення реформ (утім, а хто в Україні взагалі бачив курс реформ?!), має кілька альтернатив: повернутися назад, різко змінити економічний курс, прискорити його тощо.

Смішні й безглузді також пропозиції про безальтернативність постаті Л. Кучми. По-перше, м'яко кажучи, не дуже переконливий вигляд мають нагороди нашому Президентові на різних тусовках як найвидатнішому діячеві епохи загальної злиденності України. І хоч би скільки компліментів не вихлюпували з приводу величі нашого Президента державні та пригодовані «незалежні» засоби масової інформації, є справедливіший критерій оцінки — жахлива ситуація в економіці, освіті, науці, культурі, охороні здоров'я та ін. По-друге, і в Києві, і, особливо, в регіонах є десятки політиків, які становлять реальну дієздатну альтернативу Л. Кучмі. Треба просто тверезо й відповідально подивитися на речі. Президентові слід зробити відповідальний вибір. Не вийшло — спокійно відійди від активної політики. Нехай народ вирішить, хто витягатиме країну з кризи.

— Нехай не виходить витягнути країну з кризи. Але бути «нагорі» все одно хочеться і хочеться «керувати» країною. Як цього домогтися?

— У цьому разі «команда» претендента може поставити завдання: домогтися результату будь-що, нехтуючи інтересами держави. Тобто, якщо реальність не вписується в концепцію «рятівника нації», тим гірше для реальності. В 1998 році розпочалася масштабна кампанія з масової маніпуляції громадською думкою, з проштовхування діючого Президента на другий термін. Крім тих тез, що вже згадувалися, в хід було запущено три технології. Перша — інформаційна блокада головних суперників Л. Кучми. Друга — штучне завищення рейтингу Президента й заниження рейтингу його суперників. Третя — поширення брехливих чуток про найімовірніших суперників.

В інформаційному просторі панує цілковита сваволя, що має вочевидь виражений крен на користь однієї кандидатури. По-перше, зверніть увагу на передачі державного радіо. Всіх імовірних суперників Л. Кучми просто знято з інформаційного поля, хоча вони їздять по країні, проводять прес-конференції, беруть участь у роботі парламенту. Зате Президентом усі програми перенасичено. Численні репортажі про поїздки, презентації, виставки. Люди вже не хочуть дивитися й слухати інформаційні програми, які вже давно з одним обличчям і на одне лице. У цього явища є не тільки моральний аспект — адже народні гроші, що їх виділяють з метою всебічного інформування населення, використовуються для «розкрутки» одного кандидата. Я вже не кажу про концерти «під патронатом», «за підтримки», про подарунки та подачки за державний рахунок.

По-друге, створено систему циркулювання дутих рейтингів. До цієї сфери залучено досить відомі інформаційно-соціологічні центри. Вони працюють за принципом: платіть гроші, а цифри, які вам потрібні, ми намалюємо. Потім дуті цифри використовуються засобами масової інформації для тиску на тих виборців, які вагаються, або на тих, котрі звикли приєднуватися до фаворита. Паралельно занижуються рейтинги противників Президента.

По-третє, запускаються брехливі чутки з метою роздріблення лав прихильників тих чи тих претендентів, залякування їхніх прихильників тощо. Наприклад, поширюються чутки, що О. Ткаченко підтримуватиме на виборах Л. Кучму і «скине» голоси своїх прихильників йому; що Є. Марчука буде призначено Секретарем РНБО або відправлено послом до США, а голоси своїх прихильників він знову-таки «скине» Л. Кучмі; що О. Мороз замішаний у фінансових операціях П. Лазаренка та ін. Потенційні спонсори і прихильники починають вагатися: а навіщо мені підтримувати цього кандидата, якщо він не має шансів або віддасть свої голоси комусь. Отож технологія чуток тією чи іншою мірою спрацьовує.

А за умов цілковитого інформаційного панування одного претендента навіть на досить відомих аналітиків діють ці маніпулятивні технології. Вони повторюють аргументи тих, хто ними вміло маніпулює. Наприклад, без аналізу об'єктивних і суб'єктивних чинників ситуації багато хто стверджує, начебто склалася пара фаворитів Л. Кучма — П. Симоненко. Так, майже мимоволі, дехто з аналітиків стає пропагандистом операції «Єльцин-2».

— А яка ваша думка про фаворитів президентських виборів в Україні в 1999 році?

— Є два найреальніші варіанти подій, на яких я зупинюся.

Перший. Операція «Єльцин-2» може мати успіх, якщо претенденти «розвісять вуха» й піддадуться на хитрощі, підготовлені для них. А якщо всі потенційні претенденти — Є. Марчук, О. Ткаченко, О. Мороз, П. Симоненко, Н. Вітренко — домовляться між собою про цивілізовані методи ведення боротьби на президентських виборах, то вони мають добрі шанси загнати в куток шанувальників передвиборної брудної гри. Це буде в інтересах народу України і покаже світові, що Україна ще не цілком стала кримінальною державою. В такому разі шість реальних фаворитів більш-менш чесно виявлятимуть переможця.

Другий. Через три-чотири місяці кількість фаворитів скоротиться до чотирьох кандидатур. Якою буде пара фаворитів на лівому фланзі, нині сказати важко. Багато залежить від того, коли вирішує свою кандидатуру О. Ткаченко і з ким він домовиться на лівому фланзі. А в центрі (якщо його можна так назвати) вже визначилися фаворити. Це — Л. Кучма та Є. Марчук. Усі інші постаті — статисти, котрі хочуть потішити своє самолюбство за олімпійським принципом: головне не перемога, а участь. Але вони мають пам'ятати, що почнуть за олімпійським принципом, а закінчать під асфальтовим котком логіки передвиборної боротьби: мурахи гинуть під ногами слонів.

— Ваш прогноз на остаточний результат президентських виборів в Україні в 1999 році?

— По-перше, я не можу сказати з цілковитою впевненістю, хто буде третім Президентом України. Але шанси нинішнього Президента — мінімальні. Найпевніше, це буде людина з четвірки, ліву половину якої ми не назвали.

По-друге, вибори за будь-якої «політичної погоди» проходитимуть у два тури. У другому турі голоси «претендентів-мурах» уже нікому не будуть потрібні. І смішні заяви: «Ми визначимося після першого туру» — це фіговий листок голих «королів».

По-третє, у другому турі не буде пари Л. Кучма — П. Симоненко. Буде інша дуель. В Україні інші, ніж у Росії у 1996 році, історичні умови та інший формат політичних постатей.

Записала Олена БОЙЧУК.
Мал. Віктора ПОПОВА.

Точка зору

Починати треба з інвентаризації

Рішення Верховної Ради України про незадовільне наповнення державного бюджету знову підтвердило, що не все гаразд в українському бюджетному господарстві. А починати виправляти ситуацію треба передусім з інвентаризації витратної частини державного бюджету.

Не таємниця, що сьогодні витратна частина бюджету України пишеться на основі і тих документів, які ще підписував Ленін, і рішень Раднаркому. Бо їх ніхто до цього часу не скасував.

Створюється небезпідставне враження, що ми збираємо податки в державі для того, щоб покривати державні витрати, які формуються в бюджетах різних рівнів. А тому від розуміння, для чого, власне, нам сьогодні потрібні бюджетні гроші, на що збираємося їх витрачати, залежить і конкретна кількість зібраних податків, і політика оподаткування загалом.

У країнах з нормально розвиненою економікою податки, які збирає держава, витрачаються на утримання апарату управління державою та силових міністерств.

У нас нині до витратної частини бюджету включають різноманітні структури, які перебувають і на госпрозрахунку. Тобто вони заробляють гроші за рахунок своєї господарської діяльності та ще отримують дотації з бюджету.

А головний фінансовий орган країни — Міністерство фінансів — не має достатніх повноважень, щоб правильно формувати податкову політику і доходну та витратну частини державного бюджету. Бо з підпорядкування Мінфіну виведено структури, що є головними у збиранні податків: Державну митну службу та Державну податкову адміністрацію. Незалежність цих структур породжує армію співробітників, і це не на користь збирання податків. Тому варто було б розглянути питання про їхнє перепідпорядкування Мінфіну. Адже має бути єдиний механізм.

Багато податків, надходження від яких формують доходну частину держбюджету, взагалі нереальні і сьогодні не збираються, хоча належать до категорії основних. Це податок на різницю у ціні газу, прибутковий податок тощо. Тому, щоб пристати до єдино правильного рішення, якими мають бути податки — з обороту, з прибутку, за якою процентною ставкою, і з кожного виду податку чи це взагалі має бути єдиний 10-відсотковий податок, а значить, який Податковий кодекс сьогодні потрібний Україні, — потрібно передусім провести інвентаризацію всіх витрат.

Ігор ФРАНЧУК,
народний депутат України, член Комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

У номер

✔ Київ

Зникнуть черги перед американським консульством

Із 6 липня запроваджується нова процедура надання американських віз. Зокрема, передбачено попередній запис на візові співбесіди й отримання віз без співбесід для певних категорій громадян. Нудитися у черзі біля консульства відтепер непотрібно — варто лише поштою або факсом надіслати прохання про призначення часу співбесіди. Без співбесіди зможуть отримати візу ті, хто раніше одержував багаторазові трирічні візи або щонайменше дві одноразові візи, або ті, хто поновлює студентські, робочі або візи за програмами міжнародного обміну.

✔ Брісбен

Як «розкодувати» злочинця?

Австралійський уряд вивчає можливість розроблення загальної бази даних генетичного коду ДНК усіх засуджених за серйозні кримінальні дії. Як відомо, код ДНК є унікальним у кожної людини і буває одноковим лише в однояйцевих близнюків. Щоб визначити код ДНК, достатньо взяти у людини невеличку кількість слини чи волосину. Цей аналіз уже нині допомагає розкрити частину тяжких злочинів. Нещодавно за залишками слини із заклеєного поштового конверта було «розкодовано» стару жінку, яка писала анонімні листи про отруєне печиво відомої австралійської марки (це призвело до мільйонних збитків компанії). Та криміналістичні лабораторії самі поки ще не здатні створити таку базу даних ДНК-кодів: австралійські поліцейські часом чекають... до 18 місяців, щоб отримати результати звичайнісіньких аналізів.

✔ Братислава

Інавгурація першого всенародно обраного

Президент України Леонід Кучма візьме сьогодні участь в інавгурації нового Президента Словаччини Рудольфа Шустера. Пан Шустер переміг за результатами голосування наприкінці травня під час першого у Словаччині всенародного обрання глави держави. До цього обирав Президента парламент Словаччини.

✔ Маріуполь

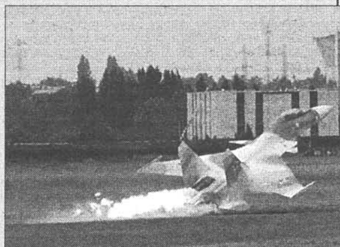
Домовитися за буйки не запливати

Сьогодні в Маріуполі відбудеться робоча зустріч делегацій Державного комітету у справах охорони державного кордону України і Федеральної прикордонної служби Російської Федерації. Делегація України планує підготувати й підписати з колегами новий Протокол про взаємодію під час охорони державного кордону в Азовському морі та Керченській протоці у зв'язку з тим, що аналогічний протокол 1994 року після ратифікації «великого договору» суперечить конституціям обох країн. Плановано також прискорити визначення правового статусу Азовського моря та делімітацію цієї ділянки кордону.

✔ Париж

Поспішили...

Однією з причин інциденту з винищувачем Су-30МК в Ле-Бурже, що зазнав аварії на автошоу у вихідні, стало скорочення програми демонстраційного польоту на вимогу організаторів показу. Як повідомив генеральний директор «ОКБ Сухого» Михайло Погосян, програму пілотажу Су-30МК було розраховано на 8 хвилин, проте організатори льотної програми в Ле-Бурже зажадали скоротити цей час до 6 хвилин. Із ретельно відпрацьованої комбінації надскладних пілотажних елементів довелося зняти деякі маневри: це зрештою й стало причиною невдачі.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.
Фото АП.

Парламент «Великої Європи» обрано

У країнах Європейського союзу закінчилися п'яті вибори депутатів Європейського парламенту, які відбулися з 10 по 13 червня цього року. Свої місця в Палаці Європи у Страсбурзі займуть 626 представників восьми партій і політиків, які не входять до жодної фракції.

Хоч і не всі підсумки підбито, але неважко зрозуміти: різких змін у політиці ЄС не станеться. Розклад сил у Європарламенті залишається таким, як і був: правитимуть бал партії, які й досі мали більшість — Об'єднана соціал-демократична партія Європи і Європейська народна партія. До речі, остання об'єднує 20 консервативних партій.

Європарламент — єдиний у світі законодавчий орган, який не має власної національної громадськості, бо належить відразу всім членам Європейського союзу. На відміну від Європейської комісії, яку часто називають загальноєвропейським урядом, Європарламент не займається поточними справами. Навіть законодавчі функції він завжди виконував досить мляво — здебільшого як дорадчий орган. Але протягом останнього часу його компетенції розширилися, авторитет зріс. Найяскравіше це виявилося під час скандалу з Єврокомісією, яку звинуватили в корупції та хабарництві. Депутати висловили недовіру комісарам і наполягли на їх переобранні.

Та попри все це громадяни країн—членів ЄС не виявили особливої активності на виборах. Інтерес до них у населення був таким низьким, як ніколи. У Великій Британії, наприклад, голосував лише кожен четвертий виборець, у Нідерландах — менш як третина, в Ірландії — 35%, у Данії — 50%. Низькою активністю виборів скористалися партії, опозиційні до правлячих партій, розгорнувши широку агітацію серед свого електорату і висунувши гасло на зразок: «Голосуй, а то програєш». Тому місця в Європарламенті від цих країн матимуть переважно представники опозиційних партій. У Великій Британії більшу кількість мандатів — 38 — усе-таки вибороли консерватори, лейбористам дісталося їх 27.

Успіху досягла Соціалістична партія Європи, яку ще нерідко називають євроскептичною. Вона піднялася з 1,3% голосів 1994 року до 5,9% нині. І, подолавши п'ятивідсотковий бар'єр, уперше займе свої місця у парламентському залі Палацу Європи.

У Німеччині європейські вибори — це перші Всенімецькі вибори після зміни уряду торік восени та серйозної поразки правлячої коаліції на Земельних виборах у Хессені. Тому їх результатів тут очікували з великим інтересом, а політики — і з напруженням, адже до останніх хвилин перспектива деяких партій провести своїх представників у Європарламент залишилася невизначеною.

Не ліпші часи переживають «зелені»: вони — на межі розколу через розбіжності у поглядах щодо ситуації в Косово. На останніх виборах до Європарламенту 1994 року тодішня правляча коаліція ХДС—ХСС набрала 3,8% голосів, соціал-демократи — 10,1%. Цього разу, хоч як закликали «зелених» лідери соціал-демократів підтримати їх на євровиборах, проте результат невтішний: авторитет коаліції зменшується. Соціал-демократи набрали 30,7% голосів, а «зелені» — 6,4%. Натомість зміцнили свої позиції Християнсько-демократичний союз і Християнсько-соціальний союз — опозиційний блок ХДС—ХСС, набравши цього разу 48,7% голосів.

Є над чим замислитися розумним головам.

Валентина ПИСАНСЬКА,
Франкфурт-на-Майні.

Російська несподіванка

Російська операція з прискореного введення передового загону миротворців у Косово для когось стала шоком, у більшості викликала відвертий сміх: НАТО бомбардувала-бомбардувала, а на білому коні в'їхали росіяни. Як і кремлівський «голуб миру» Віктор Черномирдін, президент США Білл Клінтон дізнався про миротворчий марш-кидок із новин... Ефект справили, і це заперечувати важко.

Як сталося, що Росія вирішила «показати зуби»? Версій багато. За однією з них, введення військ — подарунок до Дня незалежності Росії. За другою — єдино правильне тлумачення резолюції РБ ООН: адже міжнародні сили безпеки, що їх розгортають у Косово, мають складатися з представників різних країн «з істотною участю НАТО»... Але в резолюції не сказано, що це має бути натовське командування. Чому б йому не бути російським? І врешті-решт, за ображення Москви — їй не дістався жоден із 5 секторів, на які розділили нещасний край Косово — треба платити!

НАТО не очікувала, що нинішня Росія здатна постукати черевиком по трибуні. Швидко оцінивши обстановку, альянс не став її загострювати: увійшли так увійшли. Хав'єр Солана заявив, що «докладе всіх зусиль, щоб не ізолювати Росію, вона має грати на Балканах відповідну роль». І останнє. Міністерство оборони РФ спростувало повідомлення про те, що Україна, як і Угорщина, не дає дозволу на проліт російських миротворців у Югославію. Наше воєнне відомство це підтверджує.

Яна СТАДІЛЬНА.

Нова система консульсько-візових відносин

У Туркменистані запроваджено нову систему консульсько-візових відносин з державами СНД.

Із державами, які мають спільні кордони з Туркменистаном, зокрема з Казахстаном та Узбекистаном, введено спрощений візовий режим короткотермінових поїздок для громадян, що проживають у прикордонних районах. Новий візовий порядок, як підкреслив президент Туркменистану, не тільки не ускладнить можливості для зв'язку родичів, близьких людей, які живуть у Туркменистані та суміжних країнах, а й створить ще умови для їх спокійного та зручного спілкування, як це прийнято в усьому світі.

Основну специфіку має питання про створення візового режиму з Російською Федерацією, зважаючи на солідну договірну базу в сфері міграції. Збережено спрощений режим щодо осіб із подвійним громадянством Туркменистану і Росії, громадян, котрі отримали статус переселенця, а також громадян однієї держави, які постійно проживають на території іншої держави.

З усіма державами — учасницями СНД відповідно до міжнародної практики на взаємній основі встановлюється безвізовий режим для осіб, що є власниками дипломатичних і службових паспортів. Передбачено пільги для студентів навчальних закладів на території іншої держави та осіб, яких направлено за обмінами в галузі науки, техніки, освіти, культури, мистецтв та спорту згідно з договорами та угодами.

Безплатні візи видаватимуть особам, які їдуть на похорон або з метою відвідання важко хворого члена родини чи близького родича за умови представлення документа, який це підтверджує.

Особам, близькі родичі яких постійно проживають на території держави, що їх приймає, за пред'явлення запрошень від цих родичів видаватимуть багаторазові візи терміном дії до одного року.

Тамара МОЛІНА.
Ашгабат.

Спраглі коні бачать воду

Британські підприємці мають славу дуже обережних. Принаймні цим до останнього часу пояснювався низький рівень британських інвестицій в економіку України. Але, незважаючи на те, що інвестиційний клімат у державі загалом поліпшився мало і «правила гри» для бізнесменів залишаються несталими, чимала група ділових людей з Великої Британії прибула до Києва вивчати умови для співпраці.

Делегація Британської ради з торгівлі зі Східною Європою, що мала переговори в Україні, об'єднує бізнесменів, які займаються електронікою, телекомунікаціями та інформаційними технологіями.

За словами керівника делегації Івана Слободи, їхня місія схожа на поїздку, організовану шлюбним бюро: вони вивчають ситуацію в Україні, шукають зацікавлених підприємців і потім влаштовують їх зустрічі з потенційними британськими партнерами.

Особливого оптимізму щодо інвестиційного клімату в нашій країні вони не висловлюють. Відповідаючи на запитання кореспондента «ГУ», пан Слобода визначив три шляхи для інвесторів: вкладати гроші в Західній Європі та США (де мінімальний ризик і сталі закони), йти на ринки Угорщини, Чехії чи Польщі (де середні можливості і середній рівень конкуренції) або ж робити бізнес в Україні та інших державах СНД. Останній варіант, безумовно, найризикованіший. Але «якщо ви хочете отримати великі прибутки, ви оберете третій шлях».

Тим паче, що ринок телекомунікацій в Україні фактично почав розвиватися після 1993 року. В цей час чимало зарубіжних компаній уже вклали гроші у приватизацію підприємств в Угорщині, Болгарії та Румунії. Британські фахівці висловлюють припущення, що для приватизації «Укртелекому» аж ніяк не всім їхнім зарубіжним конкурентам вистачить коштів або навіть персоналу.

Після численних переговорів делегація знайшла чимало можливостей для роботи британських компаній в Україні. Одна з них уже висловила бажання вкласти тут 1,5 млн. доларів. Проте... «Наша місія була передусім ознайомлювальною, — наголошує І. Слобода. — Рівень майбутніх інвестицій цілком залежатиме від самих британських партнерів. Як кажуть, можна підвести коня до води, але не можна примусити його пити».

Надія БЕДРИЧУК.

Як сприймуть прокурори «інтереси держави»

Критерієм прокурорського втручання повинні стати реальні збитки

У квітні нинішнього року Конституційним Судом України (КСУ) прийнято рішення про офіційне тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України (АПК), згідно з якою арбітражний суд порушує справи за позовними заявами прокурорів та їхніх заступників, які звертаються до арбітражного суду в інтересах держави, що змусило нас повернутися до цієї проблеми, порушеної раніш (див. «ГУ» за 13 жовтня 1998 р.).

Рішення КСУП слід розуміти так, що прокурори та їхні заступники можуть подавати до арбітражного суду позови саме в інтересах держави, а не підприємств, установ і організацій незалежно від їх підпорядкування і форми власності. Інтереси держави прокурор має обгрунтовувати в позовній заяві.

Таке неоднозначне тлумачення викликає більше запитань, ніж відповідей. Адже очевидно, що будь-яке порушення закону є зазіханням на державні інтереси. Що ж тоді має обгрунтовувати прокурор?

Відрадно, що КСУ, на наш погляд, дав правильне формулювання поняття «представництва Прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді». Його слід розуміти як правовідносини, в яких прокурор, реалізуючи встановлені Конституцією і законами України повноваження, здійснює в суді процесуальні дії з метою захисту інтересів держави. Такими діями є його позовні заяви до арбітражного суду, безпосередня участь прокурора в суді з метою підтримання позову, а також вступ до процесу, розпочатого з ініціативи інших осіб. Це й треба закріпити в новому Законі України «Про прокуратуру».

Участь прокурора в арбітражному процесі, перш за все у вигляді звернення до суду з позовом, є специфічною формою державного впливу на дотримання законності в господарській діяльності. Ця форма значно більше відповідає засадам правової держави і ринкової економіки, ніж традиційні засоби «загальнонаглядового» прокурорського регулювання, характерніші для адміністративної системи управління.

Аналіз пред'явлення і підтримання прокурорами позовів в арбітражні суди показав, що право звернення з позовними заявами активно використовують багато прокурорів як ефективний засіб реального усунення порушень законності. Так, якщо 1993 року прокурорами в цілому по Україні було пред'явлено 9647 позовів, то 1998-го — уже 46456, і тенденція збільшення їх кількості досить стала. Слід відзначити також високу ступінь задоволення позовів прокурорів, розглянутих судами в 1998 р. — 93,2%.

На нашу думку, треба розширити процесуальні можливості прокуратури з захисту порушених інтересів держави. Обмеження, що містяться у ст. 2 АПК, в частині порушення прокурором господарчої справи не узгоджуються з проголошеною в Конституції ідеєю рівності всіх суб'єктів ринку (ст. 13) і суперечать засадам правової економіки, в зв'язку з чим підлягають вилученню. Прокурор як представник органу нагляду за законністю має реагувати на всі порушення закону господарюючими суб'єктами незалежно від форм власності. При цьому критерієм прокурорського втручання повинні стати реальні збитки, що їх було завдано об'єкту захисту. Оцінка їх робиться на розсуд прокурора, який, виходячи з майнового становища громадянина-підприємця, фінансового становища підприємства, ступеня порушення громадських інтересів, соціальної значимості конкретної справи і впливу порушень на стан законності в обслуговуваному регіоні, сам вибере з варіантів заходів реагування потрібну форму захисту.

В новому Законі України «Про прокуратуру», на наш погляд, треба закріпити положення про те, що прокурор звертається до суду з приводу захисту порушених державних інтересів, коли центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи контролю і місцевого самоврядування припустилися порушень законності під час видання правових актів, а також якщо вони не вживають заходів щодо захисту порушених інтересів держави. Цим, як нам здається, буде усунено хибну практику підміни прокуратурою інших інституцій контролю й нагляду в сфері управління.

Володимир ДАВИДОВ,
народний депутат України;
Микола РУДЕНКО,
кандидат юридичних наук, доцент.

Щодо правового статусу професійних спілок України

Не зареєстровані профспілки в Україні не є правоздатними суб'єктами в цивільно-правових відносинах

Право громадян на об'єднання в професійні спілки має законодавче закріплення на міжнародно-правовому рівні і на рівні внутрішнього державного законодавства України.

Прийняті в 1990 році закони СРСР «Про громадські об'єднання» та «Про професійні спілки, права та гарантії їхньої діяльності» визнавали профспілки громадськими організаціями і детально характеризували їх правовий статус. До прийняття зазначених законодавчих актів локальним правовим актом для діяльності профспілок був Статут професійних спілок СРСР, який виконував роль типового статутного документа.

Першим в Україні спеціальним законом став Закон України «Про об'єднання громадян» (далі — Закон про об'єднання). Прийняття в Україні окремого закону «Про профспілки» передбачено ст.2 названого закону, але на даний час Верховною Радою України він не прийнятий.

Перелічені правові акти закріплюють не лише найважливіші елементи правосуб'єктності профспілок і ознаки їх статусу як юридичних осіб, а й порядок їх створення, набуття ними цивільної правоздатності (ст. 23—31 ЦКУ, ст. 13—18 Закону про об'єднання).

В Україні з прийняттям Закону України «Про об'єднання громадян» усі засновані об'єднання громадян зобов'язувалися до 1 січня 1993 року провести їх легалізацію без стягнення плати за перереєстрацію. Одночасно встановлювалося, що дія цього пункту не поширюється на профспілкові громадські організації. Оскільки, відповідно до зазначеної норми, всі засновані до введення в дію цього закону громадські об'єднання мали перереєструвати свої статути (положення), а не зареєструвати їх, можна дійти висновку, що профспілки не зобов'язувалися перереєструвати свої статути, які були (мали бути) зареєстровані відповідно до законів СРСР «Про громадські об'єднання» та «Про профспілки...», і малося на увазі, що перереєстрація буде здійснена на підставі закону України «Про профспілки», який має бути прийнятий.

Щодо профспілок, створених після набрання чинності Законом України «Про об'єднання громадян», то вони зобов'язані реєструвати свої статути відповідно до цього закону.

Зазначений закон України в частині реєстрації статутів об'єднань громадян вступає в колізію зі ст. 243 КЗпП України, яка залишається незмінною з дати набрання ним чинності 01.06.72. Вихід з цієї колізії однозначний — перевагу має бути надано спеціальному закону.

Отже, момент виникнення цивільної правоздатності у профспілок України, як і в профспілок колишнього СРСР, визначається моментом реєстрації їх статутів.

На даний час деякі профспілки України у встановленому порядку свої статути не зареєстрували, а тому не набули цивільної правоздатності і статусу юридичної особи, у зв'язку з чим їхня діяльність є протизаконною. Причиною такої ситуації є помилкове тлумачення реєструючими органами положень ч. 4 ст. 2 Закону про об'єднання, п. 3 постанови про введення його в дію та ст. 243 КЗпП. Норму про особливості правового регулювання діяльності профспілок, які мають бути визначені спеціальним законом України про профспілки, вони розуміють як таку, що дія закону про об'єднання не поширюється на профспілки. Такий підхід спростовується змістом ч. 3 ст. 2 закону, в якій наведено вичерпний перелік організацій, на які не поширюється його дія, і серед яких відсутні профспілки.

На даний час, коли статути профспілок не реєструються, є проблематичною їх здатність створювати підприємства і господарські товариства, а також набувати прав власника і здійснювати повноваження власника (володіння, користування і розпорядження майном).

Відповідно до ст. ст. 20, 24 Закону про об'єднання для здійснення цілей і завдань, визначених у їх статутних документах, лише зареєстровані об'єднання громадян користуються правом виступати учасником цивільно-правових відносин; набувати майнові і немайнові права; представляти і захищати свої законні інтереси в державних, у т. ч. судових, органах; створювати установи, організації та підприємства, які необхідні їм для виконання статутних цілей.

Цивільна правосуб'єктність та статутні обсяги правоздатності профспілок безпосередньо визначають їх місце у цивільних правовідносинах, в основі яких лежать майнові, зокрема, відносини власності.

З прийняттям Закону України «Про власність» (ст. 20) — професійні спілки визнано суб'єктами права власності. Відповідно до ст. 23 Закону про об'єднання громадян право об'єднань громадян, в т. ч. профспілок, реалізують їх вищі статутні органи (правління, загальні збори, конференції, з'їзди тощо) в порядку, передбаченому законодавством України та статутними документами. Проте це не означає, що названі органи мають право діяти від свого імені, а не від імені громадської організації, яка їх створила.

У зв'язку з цим мають бути піддані детальному правовому аналізу факти створення виборними органами профспілок закритих акціонерних товариств.

Не менш зваженого, з правової точки зору, підходу вимагає проблема визначення суб'єктів права власності на майно загальносоюзних громадських організацій колишнього СРСР і, відповідно, доля цього майна.

Особливої уваги і суспільного значення набули судові спори, предметом яких є правомірність володіння, користування і розпорядження профспілковим майном санаторно-курортних і туристських установ.

Висновок один: не зареєстровані профспілки в Україні не є правоздатними суб'єктами в цивільно-правових відносинах, у зв'язку з цим і відповідно до Закону про об'єднання їх діяльність є проблематичною з правової точки зору, а тому на порядок денний має бути поставлене питання про їх реєстрацію.

Олександр ПУХКАЛ,
народний депутат України, заступник голови Комітету ВР України у закордонних справах і зв'язках з СНД.
Дмитро ЛИЛАК,
суддя Вищого арбітражного суду України, секретар Ради суддів України.
Фото Володимира ФАЛІНА.

Реформування чи руйнування?

Чи не найгостріші суперечки сьогодні відбуваються навколо запланованої ліквідації наглядової функції прокуратури в сфері державного управління, діяльності юридичних і фізичних осіб або т. з. загального нагляду.

Відстоюючи потребу його збереження, Генеральний прокурор України М. Потебенько навів досить красномовні цифри, які свідчать про внесок органів прокуратури в справу викорінення правопорушень за допомогою загальнонаглядових засобів (див. його виступи в газетах «Україна молода», 9.10.98, «Голос України», 1.12.98 тощо). Лише у Волинській області торік прокурори виявили і вжили заходів до усунення 65532 різних порушень законності, понесли відповідальність у дисциплінарному, адміністративному і матеріальному порядку майже 3 тисячі посадових осіб, порушено 410 кримінальних справ, з яких переважна більшість відправлена до суду, забезпечено відшкодування заподіяних державі збитків на 270 тис. грн., погашено заборгованості у податках, заробітній платі тощо більш як на 18 млн. грн. Вочевидь, що поспішна ліквідація прокурорського нагляду призведе до негайного згортання цієї діяльності в масштабах усієї України.

Які причини обумовили прагнення деяких політичних кіл звузити наглядову компетенцію прокуратури? Однією з них вважаю небажання взагалі мати сильну прокуратуру, наділену вагомими повноваженнями для протистояння правопорушенням. У послабленні прокуратури зацікавлені деякі посадові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, яких дратують вимоги прокурорів додержуватися закону під час видання правових актів і здійснення управлінської діяльності. Вітали б це представники тіньових і напівтіньових підприємницьких структур. Нарешті, в цьому зацікавлені окремі політики і науковці, які наполягають на негайному запровадженні європейських стандартів, що стосуються прокуратури.

Окрім перевантаження судової системи ліквідація прокурорського нагляду завдасть відчутної шкоди і правозахисному потенціалу прокуратури, який є досить значним. Протягом останніх років органами прокуратури Волинської області щорічно вирішується більш як 4 000 звернень фізичних і юридичних осіб, за якими в 20 відсотках відновлюються порушені права громадян. Велика кількість цих порушень усувається за наслідками прокурорських перевірок, переважно без судового втручання, причому в багатьох випадках йдеться про інтереси не окремих осіб, а трудових колективів і навіть певних соціальних груп.

Постає запитання, а чи можна зберегти загальний нагляд прокуратури, попри те, що він не передбачений в статті 121 Конституції? Вважаю, що можна і потрібно, хоча б як тимчасовий захід за період до стабілізації соціально-економічної і політичної обстановки в Україні. Правовою базою для цього міг би бути пункт 9 Перехідних положень Конституції, який припускає можливість виконання прокуратурою функції нагляду за додержанням і застосуванням законів «до введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів».

Василь ГУБИК,
прокурор Волинської області, державний радник юстиції ІІІ класу.

Абзац з листа

Ще ідеї будуть?

Коли Леонід Кучма був на Львівщині, то запевнив, що експеримент з виплатою пенсій через ощадні банки буде нам усім на користь, ліквідується заборгованість. Минуло шість місяців, експеримент Леоніда Даниловича вмер, ми не отримуємо пенсій з серпня минулого року.

Д. ЛИС.
Броди
Львівської області.

Засекречені нагороди

Останнім часом декотрі наші співвітчизники одержують ордени та відзнаки Президента. Так і просяться запитання: кого нагороджують, ким вони висунуті, за які досягнення? Очевидно, відповіді знає один лише Президент. А мені кортить подивитися бодай знімки цих нагород...

Олексій СМИРНОВ.
Старокостянтинів
Хмельницької області.

Якби ми були багатими!

Дивна мода прижилася в нашій державі — відзначати ювілеї підприємств, фірм, різних установ. Недавно і на моїй шахті гучно відзначили її 20-річчя з великою кількістю гостей, викинувши чимало грошей. А гірники по півроку не бачать зарплати, в меню їдальні лише каша з минулорічної консервацією.

Олексій МАЛАХОВ,
шахтар.
Павлоград
Дніпропетровської області.

✔ Світлим рядком

Наш депутат не кидався словами

Виконувати обіцяне з трибуни важко, коли немає коштів. Наш обранець Сергій Подобєдов вийшов із становища, створивши міжрайонний благодійний фонд соціального захисту виборців. Торік тільки для жителів нашого району фондом виділено кошти на закупівлю 2500 тонн пально-мастильних матеріалів, 10 тисяч гривень — на преміювання учасників жнив, 1400 гривень — на завершення будівництва газопроводу в райцентрі. Певними сумами Сергій Миколайович підтримав спортшколу, спілку інвалідів, освітян і місцеву церкву. Матеріальну допомогу на ліки та хліб насущний від фонду отримали сотні громадян, які з гордістю за свого обранця кажуть: «Наш депутат — людина слова».

Федір ЛЮДНИЙ.
Кам'янка
Черкаської області.

✔ Фото з конверта

Антоніна Богачова з Рубіжного Луганської області за фахом будівельник-муляр. А у вільний час вона вишиває. Ніби оживають на полотні казкові герої, фрагменти природи рідного краю, українські орнаменти. Її роботи можна побачити на виставках народних митців області, республіки.
Луганська область.

Фото Вадима ЛІСНОГО.

Коли вже вчитися, то у професіоналів зі зв'язками

Інститут реалізує низку навчальних програм, які сприяють розвиткові підприємництва

Запитання по суті

Так сталося, що члени нашої сім'ї, втративши роботу в держустановах, пішли у підприємництво. І все б гаразд, та бракує знань і практичного досвіду. Де протягом короткого часу можна набути практичні знання, потрібні бізнесменові?

Сергій КОНОНОВ.
Єнакієве
Донецької області.

Автор, шукаючи відповіді на ваше, Сергію, запитання, зателефонував до двох десятків класичних вузів країни, у тому числі й на Донеччині. З'ясувалося, майже в усіх відкрито короткострокові курси, працюють семінари з підготовки підприємців. Та я не ризикну рекомендувати якийсь один вуз, бо такого, що займався б цим постійно, цілеспрямовано і професійно, на жаль, не знайшов.

Однак волею випадку мені довелося побувати на зустрічі підприємців, яку організував Інститут міжнародного ділового співробітництва (ІМДС). Про нього й вирішив розповісти. Чому? Це ви зрозумієте, прочитавши інтерв'ю з організатором і керівником ІМДС Леонідом Кістерським, визнаним у світі фахівцем у галузі міжнародних економічних відносин. Доктор наук професор Кістерський багато років працював в ООН, викладав у провідних університетах країни, а також у Німеччині, США, Польщі.

Це, так би мовити, штрихи до портрета відомого вченого. Але розмова з ним була про ІМДС, який працює на ринку вже чотири роки.

— Леоніде Леонідовичу, що ви пропонуєте підприємцям, які прагнуть знань?

— Інститут реалізує низку навчальних програм, які сприяють розвиткові підприємництва і залученню інвестицій в українські підприємства. Скажімо, програма «Практичне бізнес-планування» не тільки дає змогу навчитися самостійно формулювати бізнес-ідеї у вигляді бізнес-плану, складеного за західними стандартами, а й, що найцінніше, здійснювати повсякденну діяльність, спираючись на передові знання ведення бізнесу. Крім того, слухачі набувають навичок пошуку джерел фінансування і спілкування з потенційними інвесторами.

Програма «Фінанси для малого бізнесу» передбачає вдосконалення взаємовідносин між представниками приватного бізнесу, зацікавленими в одержанні фінансування, та інвесторами-кредиторами, які прагнуть вигідно й безпечно вкласти свої кошти в економіку України.

За роки роботи інститут підготував близько 500 бізнесменів. Його працівники провели навчання в дюжині міст України. Але не тільки до Львова, Харкова, Донецька чи Макіївки їздять мої колеги. Їх запрошують працювати й за кордон. Приміром, до Англії, США, Польщі.

Створилася парадоксальна ситуація: навчаючи підприємців тієї-таки Польщі, ми активно сприяємо реформуванню польської економіки. Звичайно, **ми хочемо будувати власний дім, але поки що в Україні потенціал ІМДС,** на жаль, повністю незатребуваний.

— Отож, Леоніде Леонідовичу, ви навчаєте бізнесу, складання бізнес-планів, сприяєте пошуку інвесторів...

— А ще займаємося

консультаційною діяльністю, дослідницькою й аналітичною роботою.

— Авторитет ІМДС — це передусім авторитет його працівників. Але він багато в чому залежить від партнерів. Хто вони?

— Ми активно співпрацюємо з експертами із США, Великобританії, Німеччини, Голландії, Польщі та інших країн. ІМДС реалізує проекти спільно з фондом Євразія, ТАСІС, ПРООН, Світовим банком.

— Скажіть без удаваної скромності, чим відрізняється ваш інститут від інших, які займаються підготовкою підприємців?

— Мабуть, досвідом, професіоналізмом і міцними міжнародними зв'язками. Якщо це аргумент — запрошую читачів на навчання до ІМДС.

Вів розмову
Іван ІЛЛЯШ.

Призовників виловлюють, як зайців

А колись військову службу юнаки вважали почесним обов'язком

Тенденції

— Юнаків, які уникають служби в армії, було б значно менше, якби виконавчі органи влади, тією чи іншою мірою причетні до комплектування Збройних сил, не ігнорували чинне законодавство, — вважає старший помічник військового комісара Подільського району Києва підполковник Андрій Путов. І має рацію.

Восени 1998 року в цьому районі ухилилося від виконання конституційного обов'язку близько 100 юнаків. У попередні роки їх кількість сягала і 170. Сумніваюся, що найближчим часом вони одягнуть солдатські однострої: чимало з них перебувають у розшуку ще з кінця вісімдесятих. Деяким утікачам уже й не варто остерігатися армії: вони досягли 27 років, **а в цьому віці, як відомо, не призивають...**

Сьогодні в Росії перебувають тисячі потенційних українських вояків, які замість того, щоб оволодівати наукою перемагати, будують «новим росіянам» дачі, гаражі, особняки. Законодавці, приймаючи Закон України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», передбачили цей нюанс. 36-та стаття закону зобов'язує дипломатичних і консульських представників «забезпечувати прибуття громадян України чоловічої статі, що досягли 18-літнього віку, до військових комісаріатів (...) для призову на військову службу». Стаття, як ви здогадалися, теж не працює. І навряд чи працюватиме: Кабінет Міністрів не розробив механізму реалізації закону.

Сергій ЗЯТЬЄВ.
Київ.

Ви нам писали

Бельгійці допоможуть

За дорученням адміністрації Президента України Генеральною прокуратурою розглянуто відкритого листа жителів Житомира, якого надіслав до редакції Дубовицький В. М.

У ньому йдеться про підприємницьку діяльність колишнього радника Президента України Волкова О. М.

Генеральною прокуратурою України порушено клопотання перед правоохоронними органами Бельгії про надання правової допомоги з низки питань, що стосуються діяльності Волкова О. М. та членів його родини.

В. ГУЗИР,
начальник управління старший радник юстиції.

Заради донечки...

Тридцять років я пропрацювала у міській лікарні № 1 лаборантом. На пенсію вийшла за вислугою років. Отримую 60 гривень. Живу з 13-річною донечкою. Але велике горе спіткало мене: захворіла на рак. Знаю, що мене очікує смерть. Проте хапаюсь за життя — не заради себе, а заради донечки. Якби не вона, я вже давно наклала б на себе руки або просто чекала смерті.

Недавно мене прооперували і призначили хіміотерапію. Всього 9 курсів. Кожен з них коштує близько 700 гривень.

На сьогодні коштів для нашого з донькою існування та на моє лікування немає. Речі, які становили хоч якусь цінність, давно продали. Донька ходить голодна, напівроздягнена. Я обходила вже всі інстанції, де могли б допомогти. Куди тільки не надсилала своїх листів! Лише від адміністрації Президента отримала 30 невтішних відповідей...

Розумію, що всім важко, але навіть гривня-десять для мене —це крок до життя.

Може, хто з заможних людей або якась комерційна аптека відгукнеться і зважиться дати мені в кредит такі ліки: новобан, доксорубіцин, цисплатина, гексофан, циклофосфан, лайф. Я вже готова віддати навіть свій невеликий будиночок і 10 соток землі.

А може, в кого залишились такі препарати і не потрібні — дайте мені останню можливість не піти передчасно в могилу і не осиротити мою дівчинку!

Галина КРЯЧКОВА.
Вінниця.

Від редакції.

Люди добрі, відгукніться! Адреса Галини: 286037, Вінниця-37, пров. Прибузький, 42.

Банківський рахунок у філії № 8672/046 Вінницького ощадбанку № 49667, для онкохворої Крячкової Галини Олександрівни.

Сердитий лист

Де межа цинізму?

На підняту зусиллями народних обранців мінімальну пенсію рідним урядом та Президентом відразу накладено вето. Чи Міжнародний валютний фонд вирішив, що на 55 гривнях можна занадто розжиріти, чи й наші урядовці, як відомий російський реформатор, вважають, що «коли частина пенсіонерів від голоду вимре, країна після цього стане набагато мобільнішою»?

Ярослав БОРСУК.
Підгайці Тернопільської області.

Ми чекаємо ваших листів, читачі!

І вишите життя на тому килимі

Даринка ніколи не побачить, як ходять її мама й тато, зате відчуває їх любов і турботу

Блиск і нужда глибинки: продовжуємо розмову

Ніна Кибукевич-Азанкова чекала нашого приїзду. Сиділа в інвалідному візку біля під'їзду й плела на спицях. Навколо неї бігала чотирирічна Даринка. День видався по-весняному теплим, сонячним, привітним. Така ж посмішка сяяла й на вустах цієї симпатичної жінки, коли вона запросила до оселі, залишивши доньку під опікою сусідок.

Її сходинки

Залишивши інвалідний візок у під'їзді (біля нього стояв ще один — її чоловіка), Ніна з допомогою милиць і стін долала сходинки, що наближали її до квартири.

Подумалось: скільки життєвих сходинок довелося подолати цій вольовій і мужній жінці, перш ніж вона стала щасливою!

Народилася Ніна в сусідньому з райцентром селі Рокитному. У півтора року перехворіла поліомієлітом, після чого ноги стали чужими. Хотіла вчитися, батьки не перечили. Доки не мала інвалідного візка, на уроки возив старший брат Леонід: то велосипедом, то возиком, то санчатами. Інколи їздові зупинялися біля домівки. Ось так і долала ази науки. Після восьми класів роботу надомниці в райпобуткомбінаті поєднувала з навчанням у вечірній школі.

Невдовзі стала студенткою Кам'янець-Подільського технікуму. Але через два тижні зрозуміла: без сторонньої допомоги їй не обійтись. Аудиторії — на верхніх поверхах, куди без ліфта їй важко діставатися — нестерпно боліли руки. Отож повернулася додому.

Ніна не впадала у відчай — зробила ще одну спробу здобути освіту. Разом з тодішнім секретарем райкому комсомолу дівчина умовляла директора бібліотеки прийняти її на роботу методистом: бо ж збиралася заочно навчатись у Рівненському інституті культури — тільки така форма навчання їй підходила. Але почула у відповідь категоричну відмову. І надія на те, що мрія здійсниться, згасла...

То вже тепер, з роками, Ніна Кибукевич-Азанкова зрозуміла, як важливо інваліду бути грамотним, обізнаним із законами. Хоча б для того, щоб долати бюрократичні перепони, боротися з виживання.

Її тиха пристань

Чого-чого, а чиновницької байдужості Ніні довелося зазнати сповна. Інколи вона, та байдужість, доводила до відчаю і не було вже сили боротися з хворобою, а хотілося пливти за течією, поклавшись на волю Божу...

Тим часом у сім'ї, де жила Ніна, виникли проблеми: батьки і брати почали заглядати в чарку, що закінчувалось бійками, сварками. Дівчині несила було все це терпіти. Не раз стукала у двері чиновників різного рівня, просячи куточка, де можна було б сховатися від отих чвар. Щоправда, тодішній керівник Рокитнівського району Микола Міськов пройнявся проблемами дівчини, і невдовзі в райцентрі вона отримала квартиру, яка стала її тихою пристанню.

— Уперше за стільки років спала спокійно, — згадує Ніна. — Спочатку на долівці. А згодом на диван розжилася. Селищна рада підсобила придбати постільну білизну, штори, скатертину...

Дівчата з райпобуткомбінату, з якими Ніна працювала, допомогли облаштуватися новоселиці, не полишають її й тепер.

Взимку вони до мене в гості навідуються, бо ж інвалідним візком у хату не заїдеш, а надворі —холодно. Влітку я їду до них, — розповідає жінка.

Звичайно, без добрих людей (а таких в її житті було більше, ніж байдужих) Ніна не змогла б справитися з усіма проблемами. І досі з вдячністю згадує працівників Рівненського обкому профспілки місцевої промисловості, які свого часу виділили їй путівку в санаторій у Слов'янськ, де вона зустріла свою долю.

Про все скажуть кольори

Як добиралася до Слов'янська, Ніна тепер згадує з жахом. У Рокитному потяг мали подати на другу колію, тож благала чергового по станції, щоб подали на першу. Інакше не уявляла, як потрапить у вагон. У Слов'янську почувалася як риба у воді — серед тих, хто має свою біду, а відтак розуміє і чужу. Догляд, лікування, доброзичливість персоналу зробили своє — відійшли в минуле домашні негаразди, і на обличчі зарясніла усмішка. Ніна, яка не звикла байдикувати, і тут не розлучалася зі спицями, вишиванням. Няня Ліда жартувала: «Оце треба тебе, дівчино, заміж віддати».

Усім сподобалася ця ідея: давайте, мовляв, відчинимо двері палати, і перший, хто пройде коридором, —твій суджений. Жарти-жартами, а дівчина захвилювалася... Ніхто не проходив. Через деякий час проїхав на інвалідному візку юнак. Його й запросили в палату.

Валерій, здавалося б, сприйняв правила гри. Та й дівчина з Полісся, схоже, йому сподобалася, бо згодом часто бачили їх візки поруч на прогулянці, а на змаганнях закохані взяли чимало дипломів. Ті Валерій Азанков розповів їй, як у десятому класі на уроці з початкової підготовки під час стрільб куля влучила йому в хребет, і ноги відмовились слухати...

— Він мені ще раніше приглянувся. Такий спокійний, урівноважений, чемний, — призналася згодом Ніна.

Листувалися, а невдовзі Валерій з свого села Жовтневе, що на Дніпропетровщині, переїхав до Рокитного. Побралися. Удвох вишивали довгими днями й вечорами килим, чекаючи на появу Даринки, яка наповнила новим змістом життя цієї пари. Всі настрої, сумніви, болі, переживання, надії лягли на полотно, де сумні кольори чергуються з веселими, чимось нагадуючи життя...

Їх маленький промінчик

Коли вперше приїхала на огляд до лікарів, дехто жахнувся від перспективи навантажень і проблем, які з народженням дитини зваляться на цю жінку. Справді, нелегко було подружжю доглядати немовля. Проблема пересування по квартирі далася взнаки. Милиці допомагали, якщо не потрібно було щось переносити —руки ж бо зайняті. Коли наставав час купати Даринку, Ніна пересувалася навколішках, однією рукою тримаючись за долівку, другою переставляючи відро з теплою водою. А скільки прання було! І тут зуміла пристосуватися.

А Валерій для пересування по квартирі виготовив спеціальні милиці (справді золоті руки має чоловік). Як багато проблем було б знято для цієї подружньої пари, якби могли придбати легкий інвалідний візок для пересування по квартирі. Хоча б один на двох...

— Такі візки декому подарували шведські благодійники. Я чула, ніби на київському заводі «Арсенал» за спецзамовленнями виготовляють такі, — каже Ніна. — Але ми ні адреси, ні вартості його не знаємо. Може, нам це й не по кишені, бо, самі бачите, статків не маємо.

А може, все-таки, знайдуться люди з добрим серцем, які допоможуть сім'ї Кибукевич-Азанкових із Рокитного придбати такий візок?

Даринку Валерій і Ніна сприймають як Божий дар за їх життєві й фізичні муки. І чим більшими були їх зусилля в турботах про донечку, тим більше любили її. Вона, їх маленький промінчик щастя, жадібно вбирає в себе все добре і ніжне, що йде від батьків. Даринка вже береться мамі посуд помити. Ніна радіє від тих перших невдалих спроб, всіляко заохочує донечку, бо в житті все знадобиться, як свого часу знадобилось їй рукоділля: іноді шитво, плетіння, вишивання дають сім'ї можливість заробити на хліб. Бо на 110 гривень сімейного бюджету не дуже розживешся.

В однокімнатній квартирі Азанкових — чисто, затишно, скрізь відчувається рука господині.

Не судилося Попелюшці

Мужністю цього подружжя захоплюються всі, хто його знає. Ніна та Валерій набули неформального визнання. Тож цілком закономірно напередодні жіночого свята, коли на Рівненщині визначили «Жінок року» в багатьох номінаціях, Ніну запросили на урочистості в обласний музично-драматичний театр.

Жінка зраділа тому запрошенню, бо не так часто доводиться виїжджати їй з Рокитного, а тим паче — у театр. «Викроїла» зі скромного бюджету якусь копійчину на нову одяганку. Бо кожна жінка за будь-яких обставин хоче виглядати гарною, привабливою...

Голова Рокитнянської райдержадміністрації Олександр Капітула розпорядився завезти Ніну в Рівне. Але чиновник, якому доручили організувати поїздку, виявився людиною байдужою. Мовляв, яка різниця, чи поздоровлять жінку привселюдно, а чи вручать їй подарунок вдома? Звідки йому було знати, яку хвилю розчарування довелося пережити жінці.

— Якби знала, що так станеться, сама добралася б до Рівного, — каже Ніна. — Люди допомогли б...

Чи ось така, на перший погляд, дрібниця. Як можуть люди на інвалідних візках потрапити в наші автобуси, або навіть в установи чи заклади, де немає для того належного обладнання? Саме такі «дрібниці» позбавили Ніну можливості здобути освіту. Чи не тому вона завжди чекає біля пошти, допоки знайдеться чуйна людина й заплатить її ж гроші за телефон, електроенергію? Чи не тому подружжя просиділо біля Будинку культури в чеканні донечки, яка була на новорічному ранку? А обом так хотілося почути, як співає і читає вірші їхня Даринка...

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Зачинимо бібліотеки і край

Замість відкритого листа Президенту України, яке йому читати ні до чого. Адже обіцяє Президент одне, а робить інше

Зустрічаючись недавно в Харкові з ректорами вищих навчальних закладів країни, Президент України Леонід Кучма довго й багато говорив про те, що наука, вчені, їхні проблеми — першочергова турбота очолюваного ним керівництва країни. Деякі довірливі мужі навіть не стримались від нападу емоцій: «Голосуємо за Кучму!».

Три дні Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка (ХДНБ), друга в Україні після Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського, була зачинена для читачів з причини від'єднання електроенергії. Ще раніше в цілковитій темряві кілька днів перебували найстаріший Харківський державний університет, інші відомі за межами Харкова вузи. Таким чином харківська влада мала намір ліквідувати величезні заборгованості з оплати за електроенергію. Начебто бібліотеки й університети в першу чергу винні в тому, що Україні дедалі більше загрожує «цілковита темрява» в усьому.

Втомившись від лицемірства і нічим не обґрунтованого відключення рубильника, харківська наукова громадськість звернулася до редакції газети «Голос України» з проханням висловитися з приводу такого свавілля у відкритому листі Президенту.

Із року в рік, стверджують близько шістдесяти наукових співробітників, у бібліотеці зменшуються обсяги надходжень літератури. Минулого року фінансування на ці цілі було повністю відсутнє. Не заплановане воно і на 1999 рік. У нинішніх умовах, коли індивідуальна передплата громадян на періодичні видання різко скоротилася через відсутність коштів, а бібліотеки вузів, НДІ та інших закладів також не купують нових видань, ХДНБ виявилася єдиною, де можна було ще ознайомитися з періодикою і науковими працями, що виходять у світ. Але останнім часом уже й в бібліотеці ім. В. Г. Короленка не знайти потрібних книг та журналів. Особливо гострою стала проблема інформаційного забезпечення відвідувачів патентною і нормативно-технічною документацією, яка давала хоч якусь уяву про життя наукового світу.

У цих умовах вести мову про розвиток встановлених державою пріоритетних напрямів науки та технології безглуздо, тому що неможливо навіть визначити новизну цих напрямів. Цінні для науки неукраїнські видання не потрапляють до бібліотеки. Немає в ній також українських видань через відсутність закону про обов'язковий безплатний для провідних бібліотек примірник друкованої продукції, що видається.

Негативна політика фінансування ХДНБ, яка склалася, призвела до того, що вже знято міліцейський пост, призначений для охорони безцінних державних скарбів. На черзі — повна інформаційна ізоляція ХДНБ і перетворення її на архів.

Очевидно, за розмовами про ринок в уряді не розуміють, що «тепер усе вирішує, за словами американських економістів К. Фарела, М. Манделя, К. Пенара, рівень освіти і обсяг нагромаджених суспільством знань. Тому цілком очевидно, що в майбутньому зростатиме добробут тих держав, які зможуть перевищити інші в накопиченні нових знань».

Не вдумувалися, мабуть, наші правителі і в те, що своїм «економічним дивом» Японія зобов'язана не створенню інформаційного голоду в країні, а виконанню проголошеного лозунга «Давайте шукати знання в усьому світі!».

Наукова діяльність не може бути результативною в умовах інформаційної ізоляції України, якщо її провідні бібліотеки перестануть бути ефективним інформаційним посередником між споживачем і виробником інформації.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Володіти ситуацією допомагає інформація

У маленькому залі бібліотеки в самому приміщенні Верховної Ради часто-густо яблуку ніде впасти. Адже тут обслуговують не лише народних депутатів, їхніх помічників і фахівців апарату ВР, а й працівників Кабміну, Конституційного і арбітражного судів.

Чотири чарівні жіночки відділу інформаційно-бібліотечного забезпечення Секретаріату ВР виконують значні обсяги роботи та ще й примудряються стежити за книжковими новинками, науковими публікаціями, причому і в глобальній мережі Інтернет, де мають WEB-сторінку «Інформаційно-бібліотечне забезпечення Верховної Ради України». Коли була зачинена депутатська зала в Національній парламентській бібліотеці України, рівень навантаження на інформаційно-бібліотечний відділ зріс удвічі. Трішки передихнути бібліотекарям вдається лише у дні, коли народні обранці роз'їжджаються по своїх округах.

Цікаво, що працівники відділу розробили систему бібліотечного забезпечення — прийняття нових законів. І на замовлення комітетів готові за системою міжбібліотечного обміну (МБО) віднаходити будь-які нормативні акти, навіть закордонні. Доктор соціологічних наук Едуард Афонін разом із колегами видав бібліографічний посібник, у якому зібрано інформацію про вітчизняну і зарубіжну літературу з питань держави і права. Чи не на кожній сторінці посібника згадуються публікації газети «Голос України» і журналу Верховної Ради «Віче». За структурою і контекстом ця річ є логічним додатком до видання «Закони України», здійсненого протягом 1996–1997 років Інститутом законодавства Верховної Ради. Планується видати ще два таких посібники. Один із них буде присвячено виборам Президента України.

Найближчим часом планують перевести на електронні носії актуальну документальну базу наукового фонду. А до кінця тисячоліття, згідно з національною програмою інформатизації, — сформувати електронний інформаційно-бібліотечний ракурс органів влади і управління центрального і регіонального рівнів.

Володимир БОНДАРЕНКО.

У номер

✔ Одеса

Монумент не зміг за себе постояти

В Одесі невідомі особи осквернили пам'ятник легендарному командирові підводного човна Герою Радянського Союзу Олександрові Маринеско. Вандали надломили правий погон на бронзовій фігурі О. Маринеско, збили літеру прізвища. Випадок наруги не перший. Раніше невідомі оскверняли пам'ятники хліборобові Макару Посмітному й воїнам-афганцям, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✔ Донецьк

Дикій природі — цивілізоване ставлення

Ще одне відділення Українського степового природного заповідника — «Кальміуське» — з'явиться на Донеччині. За словами заступника начальника державного управління екологічної безпеки в області Геннадія Молодана, близько 10 тисяч гектарів, розташованих у заплаві річки Кальміус, придатні для заповідника. Ініціатива екологів, як не дивно, знаходить підтримку в керівників тутешніх КСП: замучені податками селяни вважають за краще віддати землю, яка не дає прибутку.

Розробляються також проекти створення національного природного парку на узбережжі Азовського моря та регіонального ландшафтного парку «Донецький кряж» у районі Савур-могили.

✔ Кіровоград

Ювілей спілки «гострих» пер

Кіровоградська обласна журналістська організація відзначила своє 40-річчя. Нині вона налічує 260 членів, що вп'ятеро більше, ніж у 1959 році, коли майстри пера вирішили об'єднатися у професійну спілку.

Із святом кіровоградських колег поздоровив голова Національної спілки журналістів України Ігор Лубченко, представники місцевої влади.

✔ Луганськ

Край майстрів різних професій

«Душа землі луганської» — така назва виставки, що має велику популярність і в гостей, і в мешканців обласного центру. Тут представлено роботи майстрів живопису, декоративного розпису, художньої вишивки, а також фотохудожників та гончарів практично з усіх куточків Луганщини.

✔ Вінниця

Сябри відпочиватимуть, а ми вчитимемось

Підписано угоду про дружбу і співпрацю між профспілками Вінниччини і Гродненської області Білорусі. Профспілки сприятимуть співпраці трудових колективів двох областей у розвитку АПК і організації відпочинку.

Щодо останнього, сябрів особливо зацікавив бальнеологічний курорт Хмільник. Уже цього року тут зможуть відпочивати і лікуватися гродненці. А ось вінничани поїдуть у Гродно вчитися господарювати. Як розповіли гості, в області не зупинено роботу жодного підприємства.

✔ Фотофакт

Міністерство охорони здоров'я України зареєструвало антираковий препарат «Україн», що винайшов наш земляк (на фото), колишній львів'янин Ярослав Новицький, який нині мешкає у Відні.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (ДІНАУ).

Один день «човника»

Соціальний зріз

Валентина Іванівна Прокопенко майже двадцять років пропрацювала на Чернігівському радіоприладному заводі. Пробувши кільканадцять місяців у вимушеній відпустці, три роки тому «втягнулася» у продовольчі поїздки до Білорусі: возить разом з чоловіком Петром чернігівцям сметану, сир, масло з Гомеля.

— Прокидаємося о п'ятій. Поспішаємо на ранковий поїзд Чернігів — Горностаївка, який відходить о 6.55. Торік курсував від нас до Гомеля дизель. Але його відмінили, щоб ми менше вивозили продовольства з Білорусі. Та жити треба. Тепер їдемо на невеличку станцію біля кордону, а там пересідаємо на білоруський поїзд Горностаївка — Гомель. Веземо з чоловіком туди 30 — 40 кілограмів цукру, олію, туалетний папір, гречку. Там усе це дорого. Цукор, наприклад, 165 тисяч «зайчиків». Це по-нашому 2 гривні.

Об 11-й прибуваємо в Гомель. У нашому розпорядженні 2 години 40 хвилин. О 13.40 поїзд вирушає назад. За цей час треба і продатися, і скупитися. Інакше ночуватимеш на вокзалі. Біжимо на базар-«п'ятачок». Гомельці швидко розбирають привезене. Стараємося встигнути побувати в кількох гастрономах. Але продавщиці дають у руки лише по одній пачці сметани, молока. «І не займайте чергу!» — сердяться, коли бачать, що хочемо ще раз отоваритися.

Сметану, сир, масло здебільшого беремо на «п'ятачку» у їхніх же перекупників.

Отоварилися! Тепер довезти б придбане додому. Та не так це просто. Білоруські митники не випускають більш як два пакети сметани, молока, кефіру... І все-таки провозимо! У пальтах робимо кишеньки для пакетів, інші схови. Напереживаєшся, поки пройдемо контроль! Митники співчувають нам, але така в них робота. Щоразу конфіскують у тих, хто непомірно «розпух» від білоруських продуктів.

Приїжджаємо додому втомлені, розбиті. Вісім годин у дорозі! Зготую їсти, попораюся — і спати, щоб завтра раненько захопити місце на базарі...

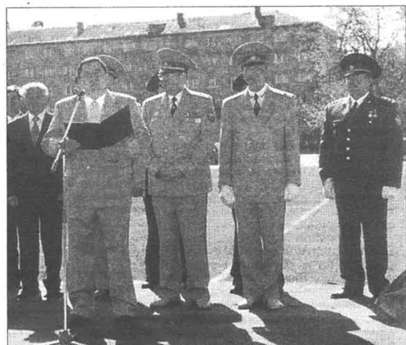
Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Податківців «кують» в Ірпені

Освіта

Гості з ДПА України, члени ректорату інституту на чолі з народним депутатом Петром Мельником (у центрі).

Коли заходить мова про оздоровлення національної економіки, одним із головних напрямів цього процесу називають удосконалення податкової політики.

Поки навколо цього точаться дискусії, в невеличкому місті Ірпені, що під Києвом, в Українському фінансово-економічному інституті, наглядову раду якого очолює народний депутат України Петро Мельник, проводять важливу для держави справу — готують нові, висококваліфіковані кадри для податкової служби.

Довідка: УФЕІ — наймолодший і єдиний в Україні вищий навчальний заклад, підпорядкований Державній податковій адміністрації України.

У вузі відкрито факультет підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, військова кафедра.

Головне завдання нового факультету, на якому нині навчаються понад 300 курсантів, — підготовка спеціалістів з питань фінансів, бухгалтерського обліку та аудиту. Щодо юридичних знань — особлива увага приділяється податковому законодавству, фінансовому, комерційному та адміністративному праву.

Навчальний процес забезпечують викладачі зі стажем роботи в державній податковій службі. Очолює його генерал-майор міліції, заслужений юрист України Віктор Білоус.

Державна податкова адміністрація України з великою турботою й розумінням ставиться до проблем нового факультету та інституту загалом. Глава ДПА України Микола Азаров та його перші заступники неодноразово відвідували УФЕІ, приймали в курсантів присягу на вірність обраній професії.

До слова, щорічно потребують підвищення кваліфікації 3 тисячі працівників податкової системи. Раз на п'ять років підвищують свій кваліфікаційний рівень понад 60 тисяч працівників цієї ж системи.

Тому у структурі Українського фінансово-економічного інституту почав діяти Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів податкової системи.

Лілія СЕРДОБІНЦЕВА, прес-секретар Українського фінансово-економічного інституту.

Ірпінь Київської області.

Фото Валерія КАНДАСКАЛОВА.

Нероба мимоволі

Коментар

За часів тотальної зайнятості у Кримінальному кодексі була спеціальна стаття за дармоїдство. Якби її не скасували, то сьогодні за неробство могли б потрапити за грати 36 тисяч українських сімей.

Утім, неробство сьогодні легалізоване і називається у нас «безробіттям». За це держава вже не судить, за це громадяни засуджують державу. А вона, точніше — уповноважені чиновники, розробляють спеціальні програми зайнятості, вишукують кошти на їх фінансування і чекають нової хвилі безробіття.

Нині в Україні, за офіційними даними, рівень повного безробіття обчислюється в 11,3% від 22 млн. усього працездатного населення. Ще недавно державні органи працевлаштування населення намагалися їх зайняти у виробничій сфері, штучно створюючи робочі місця. Ця практика себе не виправдала — дорого й неефективно. Тоді почали просто фіксувати безробітних у центрах зайнятості, за певних умов надавати їм статус безробітних і пропонувати вакансії, які є на ринкові праці. Здебільшого це некваліфікована низькооплачувана робота. Звісно, на таку «посаду» дипломований фахівець зі стажем навряд чи погодиться. В цьому, власне, й полягає феномен зайнятості. Безробіття по суті в нас немає. Є невідповідність попиту і пропозиції вакансій. Черга на одне робоче місце, за даними на 1 квітня, по Україні становила 26 осіб. Схоже, безперспективне заняття — чекати на манну небесну в цій черзі за правом на працю. Але ті, хто в ній стоїть, принаймні визначилися зі своїм статусом у трудовому процесі. Набагато гірше почуваються «приписні» безробітні — ті, хто перебуває в довготермінових неоплачуваних відпустках, зберігаючи вірність своєму підприємству на безоплатній основі. Проведене соціологами дослідження показало, що 43% людей, які потрапили в таку ситуацію, вважають: навіть така ілюзорна зайнятість забезпечить їм певну частку доходу (тобто вони не бачать можливості знайти іншу роботу); 12,5% пояснюють свою поведінку звичкою; 9,5% — наближенням пенсійного віку. А решта відпускників розглядає таку специфічну форму прив'язаності до робочого «недоходного» місця як можливість займатися незареєстрованою діяльністю, маючи при цьому офіційне місце служби для «компетентних органів». Неформальна трудова діяльність більшості здійснюється на умовах вторинної, додаткової зайнятості.

Якоюсь мірою держава заплющує очі на тіньову біржу праці, бо сама не в змозі допомогти «зайвим» людям і офіційно визнати наявність прихованого безробіття. Для цього необхідно було б ввести поняття «часткового» безробіття з відповідною оплатою тимчасового вимушеного неробства працездатного громадянина. Добрі наміри на безгрошів'ї залишаються нереалізовані.

Утім, і з оплатою офіційних безробітних сьогодні виникають труднощі. Відтоді, як фонд зайнятості втратив свободу (раніше гроші йому перераховував Пенсійний фонд) і потрапив у кабалу держбюджету, почалися проблеми з виплатами допомог. Головна причина заборгованостей — у розподілі фондових коштів на соціальні потреби, які спочатку мають фінансуватися з інших джерел. Так, торік на нецільові виплати пішло 42% «безробітних» грошей. На думку фахівців Ради з вивчення продуктивних сил НАН, Україна зможе пережити без соціальних катаклізмів безробіття на рівні 15—17% (якщо в Донбасі воно становитиме не більш як 10%) за умови вчасних соціальних виплат. Сьогодні, на жаль, цей «віщувальний» оптимізм бюджетом не гарантовано.

Ольга ВАУЛІНА.

«Реалізація права на працю — особиста справа кожного!»

Вітчизняні виробники не в змозі придбати нову техніку

Проблеми розвитку

Українське важке машинобудування було зорієнтоване головним чином на забезпечення потреб базових галузей усього колишнього Радянського Союзу. Тому чи не найбільше постраждало від розриву десятиліттями налагоджених господарських зв'язків, особливо, від втрати величезного російського ринку. В результаті такі відомі велетні індустрії, як «Луганськтепловоз», «Азовмаш», «Старокраматорський машинобудівний завод», підприємства з виготовлення будівельно-шляхової техніки та інші скоротили, порівняно з 1991 роком, обсяги виробництва в декілька разів. Слід відзначити, що, починаючи з 1996 року, йде повільне, однак поступове приростання виробництва. Якщо в 1997-му відбувався приріст обсягів на кожному третьому підприємстві, то за минулий рік приростання забезпечує кожне друге.

Наше міністерство, як відомо, у процесі свого реформування відійшло від безпосередньо управлінських методів роботи, а здійснює функцію формування промислової політики шляхом розробки та реалізації комплексу пріоритетних державних, міжгалузевих а цільових науково-технічних програм.

Так, з метою розв'язання гострих соціальних проблем пасажирських перевезень, що виникли в Україні останнім часом, міністерством розроблена Державна програма розвитку рухомого складу соціального призначення.

У ході її реалізації практично без бюджетного фінансування підприємствами Мінпромполітики розроблено конструкції, виготовлено дослідні зразки електровозів, дизель-поїздів та причіпних вагонів до них, 5 типів тролейбусів та 2 типи трамвайних вагонів. До цього напряму залучено ряд іноземних кредитних ліній, НВО «ДЕВЗ» (Дніпропетровськ), укладено контракт з німецькою фірмою «Сіменс», на базі «Південмашу» створено спільне підприємство з фірмою «Татра» (Чехія) з виробництва міських трамваїв.

Є чимало прикладів успішного господарювання.

Однак, хоч і маємо позитивні зрушення в галузі, не слід закривати очі на те, що наші потенційні вітчизняні замовники та партнери — я назвав би їх тілом та кровоносними судинами держави — це гірничо-металургійний та хімічний комплекси, енергетика і транспорт, — маючи надзвичайно гостру потребу у власному оновленні основних фондів упродовж декількох останніх років не в змозі замовити та придбати нову техніку, здійснити її модернізацію. Відомо, що вітчизняні залізничники мають щорічну потребу в оновленні свого рухомого складу на загальну суму понад 3 млрд. грн., українська енергетика — на 2 млрд. грн., металургія — близько 1 млрд. грн., та коштів на це не мають. У свою чергу вітчизняні машинобудівні підприємства не замовляють метал, хімічні вироби, нерідко відмовляються від додаткових енергетичних ресурсів і... коло замкнулося. Водночас в Україну під виглядом технічних кредитів здійснюється нестримна експансія енергетичного, хімічного, гірничодобувного та іншого устаткування. Ми, як відомо, програємо тендери через неможливість здійснити довгострокове кредитування власних проектів, а в результаті прилаштовуємося на підряд до західних компаній, щоб поставляти в Україну хоча б якусь частку виробів на умовах, які вже диктує іноземний інвестор.

На чергове звернення про необхідність створення в нашій державі кредитно-фінансової системи хоча б дещо схожої на західну глава Нацбанку В. Ющенко на засіданні колегії Мінпромполітики прямо пояснив «бестолковым оппонентам, что Нацбанк, мол, не собес». А вітчизняним підприємствам, як і західним інвесторам, потрібні не пільги, а виважена кредитно-фінансова політика, направлена на підтримку власного виробника, гарантії стабільності «правил гри».

Через їх відсутність сьогодні далеко не кожен бізнесмен може впевнено орієнтуватися в реаліях дисконтів, залікових схем, векселів та багатоходових бартерів. З цієї причини практично відсутні іноземні інвестиції, спільні підприємства, промислово-фінансові групи.

Вихід бачимо у збільшенні експорту за тверду валюту. Однак і тут слід переборювати цілу низку проблем.

Сьогоденна реальна економічна ситуація в країні складається таким чином, що за відсутності платоспроможного ринку єдиним засобом підприємства утриматися «на плаву» є налагодження експорту продукції.

Проте, не маючи за кордоном своїх постійних представництв, досвіду цієї роботи, міжнародних сертифікатів якості на вироби, системи сервісного обслуговування власної техніки, здійснювати нормальну експортну діяльність просто неможливо. Доводиться констатувати, що сьогодні більшу частку експорту ще вдається здійснювати через колишні союзні зовнішньоторговельні структури або їх дочірні фірми. Наприклад, на кожному металургійному комбінаті Індії, що були споруджені з допомогою СРСР, і тепер утримуються досить чисельні представництва Росважмашу. Така само ситуація і в інших регіонах.

Виходячи із таких реалій, за останні роки в підгалузі чимало зроблено із сертифікації виробів. Одним з перших атестував на американському континенті свою продукцію київський «Більшовик», як наслідок — 9 форматорів-вулканізаторів виробляють автомобільні шини у Сполучених Штатах Америки. Значну кількість виробів за стандартами ISO та TUV атестовано в Сумському об'єднанні імені Фрунзе, НКМЗ, Дніпроважмаші, Бердичівському «Прогресі» та інших. Розгортають свою роботу нещодавно створені при міністерстві зовнішньоекономічні підприємства «Важмашімпекс», «Укренергомаш», які за підтримки торговельних представництв та посольств України поступово налагоджують партнерські стосунки у Бразилії, Аргентині, Ірані, Туреччині та країнах СНД. Відрадно повідомити: важке машинобудування є сьогодні найбільшим експортером машинобудівної продукції України.

Постійна робота з підприємствами, реалізація намічених заходів з підтримки вітчизняного виробництва вселяють упевненість, що українське важке машинобудування живе і має майбутнє.

В. ДЯДЮСЬ,
начальник головного управління важкого машинобудування Мінпромполітики України.

Оголошення

Оголошення торгів

Державне підприємство «Укрсервіс» 2 вересня 1999 року призначає закриті торги на заміну семи пасажирських лифтів у адміністративному будинку за адресою: Україна, 252135, м. Київ, пр. Перемоги, 14.

Планований термін постачання 01.11.1999 р. Після сплати неповоротного внеску в сумі 400 USD на р/р 2600730429840 в АКБ «Авіатекбанк» м. Києва, МФО 300120, код 30218246.

Подавати пропозиції мають право тільки учасники, що купили тендерну документацію.

Тендерні документи можуть бути передані учасникам українською та російською мовами.

Фінансування проекту здійснюється за рахунок орендної платні.

Можливі Оференти можуть одержати тендерну документацію та подати пропозиції в термін з 15.06.1999 року по 31.07.1999 року за адресою: Україна, 252135, м. Київ, пр. Перемоги, 14, 6-й поверх, кімн. 615.

Тел. +380 44 216-65-91.
Факс + 380 44 216-76-82.

ВАТ «СЯЙВО»

30 липня 1999 року
проводить загальні збори акціонерів за адресою: м. Львів, вул. Мазепи, 1а, США № 81, конференц-зал.

Реєстрація акціонерів з 9.00.

Початок зборів о 13.00.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління.
2. Звіт голови спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Різне.

Правління ВАТ.

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

оголошує конкурс
на заміщення посад завідувачів кафедр

- міжнародної економіки,
- міжнародного менеджменту та маркетингу,
- вищої математики та інформатики,
- іноземних мов.

Професорів, доцентів і старших викладачів вищезазначених кафедр, а також професорів, доцентів з міжнародного права, української ділової мови, політології і соціології по кафедрах міжнародного права і порівняльного правознавства та гуманітарної підготовки.

Термін подачі документів 1 місяць із дня опублікування об'яви.

Документи подаються за адресою:
252042, м. Київ-42, Вул. Чигоріна, 57-а, кім. 302.
Довідки за телефонами: *269-25-55; 269-44-90; 295-91-70.*

Академія муніципального управління державний навчальний заклад III—IV рівня акредитації (Постанова Кабінету Міністрів України № 725 від 09.07.1997 р.)

Оголошує набір студентів на 1999 — 2000 навчальний рік на очну і заочну форму навчання за спеціальностями:

1. Факультет менеджменту «Менеджмент організацій» «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»
2. Економічний факультет «Облік і аудит» «Фінанси»
3. Юридичний факультет «Правознавство»

Термін навчання : бакалавр — 4 роки, спеціаліст — 5 років.

Студенти проходять стажування-практику в органах державного управління та місцевого самоврядування.

В Академії діє військова кафедра.

Документи приймається з 15 червня по 15 липня. Вступні випробування з 16 по 25 липня. Іногороднім надається гуртожиток.

Адреса Академії: 252042, Київ, вул. І. Кудрі, 33 тел: 269-00-58, 269-72-14, 269-25-92

Арбітражний суд Житомирської області (м. Житомир, вул. М. Бердичевська, 25) порушив справу № 91-б про визнання банкрутом КСП «Случ» с. Новий Любар, Любарського р-ну, Житомирської області. Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Комітет України з питань геології та використання надр

Оголошення

Комітет України з питань геології та використання надр оголошує про відкриття конкурсу з геологічного вивчення (розвідки), в тому числі дослідно-промислової розробки техногенного родовища Балка Середня, яке розташоване у Вільнянському районі, Запорізької області.

Заявки приймають за адресою: 252601, м. Київ, вул. Володимирська, 34, Комітет України з питань геології та використання надр (кім. № 9).

Останній термін подачі заявок на участь у конкурсі 20 липня 1999 року о 12-й годині. Інформація щодо умов проведення конкурсу викладена в інформаційному пакеті, який можна придбати в Геолкомі України.

З усіх питань, пов'язаних з проведенням конкурсу, звертатися:
Комітет України з питань геології та використання надр.
Тел. (044) 228-66-51 — Бельський Володимир Гнатович,
228-68-61 — Стрижак Іван Іванович,
228-36-13 — Чумак Дмитро Миколайович.
Факс: (044) 228-62-21.

Повідомлення про скликання зборів акціонерів ВАТ «Дніпровський крохмале-патоковий комбінат»,

які відбудуться 29 липня 1999 року о 14.00 у приміщенні будинку культури за адресою: 322572, смт Дніпровське, Верхньодніпровського району, Дніпропетровської області.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 13.30 у день зборів.

Порядок денний:

1. Звіт виконавчої дирекції про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності виконавчої дирекції за звітний період.
3. Затвердження звіту про розподіл та виконання чистого прибутку за 1998 рік. Формування фондів товариства на 1999 рік.
4. Про внесення змін до складу керівних та контролюючих органів товариства.
5. Про внесення змін до статуту товариства.

Для участі у зборах акціонерів необхідно мати документ, що засвідчує особу. Представникам акціонерів та юридичним особам —посвідчення, оформлене згідно з чинним законодавством України.

Телефони для довідок: (8-0218) 3-26-66, 3-24-52.

Виконавча дирекція ВАТ «Дніпровський крохмале-патоковий комбінат.

Шановні акціонери!

ВАТ «Володимир-Волинський дослідно-експериментальний завод» повідомляє, що збори акціонерів відбудуться 30 липня об 11.00 за адресою: м. Володимир-Волинський, вул. Князя Олега, 35.

Реєстрація проводиться з 8.00 до 10.00

Порядок денний:

1. Звіт про фінансово-господарську діяльність за 1998 рік і основні напрями роботи на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження балансу товариства за 1998 рік.
4. Перевибори голови правління, членів правління, ревізійної комісії.
5. Вибори спостережної ради.
6. Зміни та доповнення до статуту.
7. Різне.

Для участі в зборах потрібно мати документ, що засвідчує особу, а представникам — доручення.

Довідки за телефоном: 03342-2-46-71.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, бул. Пушкина, 34) возбудил дело № 18/1036 о банкротстве закрытого акционерного общества Страховая компания «Славия Донецк».

Юридический адрес: 340007, г. Донецк, ул. Еременко, 11а; т/с 26004301745081 в ДГРУ Проминвестбанка г. Донецк, МФО 334635, код ОКПО 20346031.

Заявления кредиторов и санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования данного объявления.

Арбітражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська,81) порушив справи:

№ 2/312-7/131 про визнання банкрутом ПП «Світлана» (292050, Львівська область, с. Соснівка, вул. Шашкевича,25, р/р 2600630140062б у відділенні Промінвестбанку м. Червонограда, МФО 325376, код ЗКПО 22405140);

№ 2/750-10/185 про визнання банкрутом ТзОВ «Омега» (290000, м. Львів, вул. В. Великого, 27, р/р 10467830 у відділенні Укрсоцбанку, м. Львова, МФО 325019, код ЗКПО 13839278).

ЗАТ «Інвестиційний фонд Олбі-фінанс» продовжує викуп інвестиційних сертифікатів фонду за ціною 10,55 (десять гривень 55 копійок). Викуп проводиться до 26.07 1999 р. за адресою: 252042, м. Київ, вул. П. Лумумби; 4-а, 8 поверх.

Тел. для довідок: 264-88-04.

Арбітражний суд Закарпатської області (294008, м. Ужгород, пл. Народна, 8) порушив справу № 6/319 про банкрутство ПП «Кандела» (294000, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 38/32, р/р 260023001179 9 в ОД «Уксоцбанку» м. Ужгорода, МФО 312011, код ЗКПО 20453703).

У номер

✔ Чернігів

Братаються ветерани

У прикордонній чернігівській Сеньківці біля монумента Дружби відбулася зустріч ветеранів Гомельської, Брянської та Чернігівської областей. Після обміну коровами колишні фронтовики, партизани поділилися спогадами про пережите, випили традиційні 100 грамів, взяли участь у конкурсі солдатської пісні.

✔ Донецьк

Літо покликало в дорогу

Двісті дітей із сімей загиблих шахтарів з Донецької, Луганської та Дніпропетровської областей вирушили на відпочинок до пансіонату «Донбас», що в Ялті. Ініціаторами поїздки виступили Міністерство вугільної промисловості і національний фонд «Україна — дітям», фінансову підтримку надали вугільні підприємства, спонсори та Донецька залізниця, яка взялася безкоштовно доставити юних курортників до місця відпочинку. Це вже друга така акція, організована цього року: перша група дітей, які втратили на виробництві батьків, побувала в Криму на весняних канікулах.

✔ Полтава

Море задоволення в басейні без води

Найбільша радість для вихованців дитсадка «Теремок», що в Комсомольську, купання в басейні... без води. Це — так званий сухий басейн, наповнений яскравими різнобарвними кульками. «Купання» сприяє загартуванню організму, тренуванню м'язів. Такий басейн поки що єдиний на Полтавщині й один з небагатьох у країні. Облаштований він коштом дочірнього іноземного підприємства «Полтава-БелАЗ-Сервіс», зовнішньоторгового підприємства «МАГ», ВАТ «Полтавський гірничозбагачувальний комбінат» за активної підтримки народного депутата України Костянтина Жеваго та міської влади.

✔ Ужгород

«Кайфу» не буде

У січні минулого року на митному посту «Ужгород» закарпатські митники спільно з прикордонниками затримали нечувану партію гашишу — 6 тонн 141 кілограм 373 грами. Поки тривало слідство, він зберігався як речовий доказ. Тепер з'ясовано, що цей наркотик потрапив в Україну з Уганди морським шляхом як «дерев'яний паркет» — саме так він був іменований у супровідних документах. В Одесі його перевантажили на автомобільний тягач, і цей контейнер мав бути доставлений в Чеську Республіку фірмі «Богема. Меблі і паркет».

Однак такої фірми насправді немає. Правоохоронні органи кількох держав продовжують роботу з виявлення відправника та справжнього адресата «паркетного» гашишу. За фактом спроби контрабанди УСБ України в Закарпатській області порушено кримінальну справу.

А тим часом під посиленою охороною 6 тисяч плиток гашишу було доставлено на один із цегельних заводів Ужгорода, завантажено в піч і спалено. Його вартість, як повідомили компетентні особи, за 90 мільйонів доларів.

Їхав козак за Дунай... Щоб там створити своє військо

Коли діти продовжують справу батьків, наша історія не зав'яне

Досліджувати цю вельми цікаву й цілком незайману, вважай, тему — запорозькі козаки в Придунав'ї у XVIII—XIX століттях — розпочав ще її батько Анатолій Бачинський, відомий історик-професор, публіцист, громадський діяч. Серію робіт (була саме така задумка) започаткував книгою «Січ Задунайська. 1775—1828 рр.». Потім була «Козацтво на Півдні України. 1775—1869 рр.», написана вже з нею, дочкою Оленою, молодим науковцем. Мріяв заглибитися в дослідження, в тему, аби звести нанівець «білі плями» в історії українського козацтва після руйнації в 1775 році Запорозької Січі Катериною II, дослідити ту історію аж до наших днів безпосередньо в колишніх козацьких станицях і хуторах, що стали згодом селами з своєрідними традиціями, звичаями, мовою, культурою...

Нещодавно життя Анатолія Диомидовича, сповненого не лише мріями, а й, здавалося, невичерпною енергією та здоров'ям, раптово й несподівано для всіх обірвалося. Олена лиш на якийсь час розгубилася: як же тепер без батька — наставника, друга? Та невдовзі твердо вирішила: вона має продовжити його справу! Яка, власне, вже стала близькою і для неї самої.

І ось у видавництві «Астропринт» побачила світ книга кандидата історичних наук, викладача кафедри історії України Олени Бачинської «Дунайське козацьке військо. 1828—1868 рр.», на жаль, малим тиражем у 500 примірників. А в Одеському історико-краєзнавчому музеї в атмосфері загальної зацікавленості й прихильності відбулася презентація унікального видання.

Так, саме унікального, такого, що ґрунтується виключно на досі не займаних ні істориками, ні публіцистами, а з чималими труднощами розшуканих Бачинськими архівних, документальних матеріалах, — адже жодних більш-менш систематизованих публікацій чи рукописних праць з цією тематикою просто не було. Звідси — неабияка цінність книги: історична, наукова, освітня, пізнавальна. Кому не хочеться зазирнути в минуле своїх предків? Та ще —славних козаків?

Відомо, що після знищення Запорозької Січі багато козаків втекли, аби не стати кріпаками, за Дунай. «Їхав козак за Дунай, сказав дівчині «прощай!»...». Під владою Османської імперії було, однак, не солодко. Окрім того, присутність на кордоні з ворогами ображених козаків непокоїла російське самодержавство: воно воліло, щоб козацький гурт не порушував спокою, а захищав південний рубіж імперії. Отож, вдаючись до різних обіцянок, зуміло схилити багатьох козаків та їхніх синів, що подорослішали, до повернення з-за Дунаю в Буджацькі степи, у межиріччі цієї ріки та Дністра, де й було поступово засновано козацькі станиці та хутори, а 1828 року створено Дунайське (згодом Новоросійське) козацьке військо — останнє таке формування в Україні.

Розділи книги охоплюють усі сторони козацького життя — від чисельності населення в його станицях і хуторах, адміністративного й військового устрою до способів господарювання козацьких родин на землі, їх житлового будівництва, культури, мови й навіть охорони здоров'я. Крок за кроком, аж до ліквідації війська в 1868 році, авторка відтворює історію як самого військового формування козаків, так і 11 станиць та хуторів, де вони мешкали, досліджує національний склад цих поселень (військо було багатонаціональне, у ньому служили не лише українці, а й росіяни, молдовани, болгари, серби, представники інших національностей), простежує взаємопроникнення національно-культурних традицій, етнічних і побутових елементів, що з часом злилися в неповторний колорит козацьких звичаїв, мовне взаємозбагачення тощо...

Ще не висохла фарба на виданні, а в Олени Бачинської з'явилися нові, не менш цікаві задумки. Вона збирається в дорогу, аби в Старокозачому й Білоліссі, Фараонівці й Волонтирівці, інших козацьких поселеннях продовжити пошуки, зав'язати знайомства, набратися нових вражень. Знає, що в багатьох сім'ях, в тамтешніх церквах збереглися стародавні документи, зброя й предмети побуту. З покоління в покоління передають тут розповіді про славних пращурів. Все те може стати добрим підґрунтям для ілюстрацій й деталізації зібраних раніше архівних матеріалів, для змалювання історії вже не тільки самого Дунайського війська, а й окремих його особистостей, козацьких сімей, потомків козаків, які й нині мешкають у Буджацькому степу.

Батько, безперечно, схвально поставився б до цього прагнення дочки.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Спорт

Марку «Динамо» підтримали резервісти

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. Пропущені матчі 18-го та 25-го турів.

«Ворскла» — «Зірка». 4:2. 3 800. Онопко, 6, Костюк, 30, 50, з пенальті, Мусолітін, 67 — Ковба, 41, Кислов, 79.

СК «Миколаїв» — «Динамо». 0:4. 9 700. Каладзе, 37, Венглинський, 39, Серебреников, 41, 86. Динамівці виступали в такому складі: Кернозенко, Кирюхін, Єзерський, Кардаш (Онищенко, 66), Радченко, Герасименко, Каладзе, Коновалов (Яшкін, 57), Кормильцев, Венглинський, Серебреников.

ЦСКА — «Металург» М. 1:1. 1 500. Закарлюка, 83, з пенальті — Пантілов, 6, з пенальті.

«Карпати» — «Дніпро». 4:1. 5 000. Євтушок, 37, Гецко, 49, Паляниця, 51, 71 — Калиниченко, 15.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	21	5	1	68–14	68
ШАХТАР	18	5	5	65–25	54
КРИВБАС	14	11	3	37–15	53
Карпати	14	9	4	48–27	51
Металіст	13	5	9	28–29	44
Металург М	12	6	10	33-27	42
Металург Зп	12	4	11	44–40	40
ЦСКА	10	9	9	33–32	39
Зірка	9	7	12	29–36	34
Таврія	9	7	12	30–37	34
Ворскла	9	5	14	31–40	32
Дніпро	8	4	15	21–40	28
Нива	7	7	13	25–34	28
Металург Д	7	5	15	25–46	25
Прикарпаття	6	5	17	24–55	23
СК Миколаїв	2	6	20	17–61	12

Можливо, попервах миколаївські вболівальники, які заповнили трибуни, були дещо засмучені. Ще б пак, вони прийшли подивитись на гру Шевченка, Реброва, Лужного, Головка, Шовковського, Гусіна та інших динамівських «основняків». Однак ті, а разом із ними Валерій Лобановський, до міста на Бузі не прилетіли.

Утім, треба бути милосердними і зважити на те, що ці майстри на своїх плечах винесли величезний тягар. Протягом трьох місяців зіграли близько ста поєдинків, серед яких було чимало дуже відповідальних та принципових. Тому заслужили хоч на маленький перепочинок.

Але і той склад, котрий виступав проти миколаївців, зіграв на пристойному рівні і високу марку київського «Динамо» підтвердив. Лише протягом першої півгодини гра була млявою, спека пригнічувала. Але поступово динамівський ансамбль розігрався, збільшив оберти і розіграв чимало ефектних комбінацій.

Спекотно було і в інших містах. Але попри це, результативність футболісти продемонстрували солідну: 17 м'ячів у чотирьох поєдинках, погодьтеся, досить непогано!

Черговий тур чемпіонату відбудеться 17 червня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Яке воно, сучасне місто?

Більш як сто фірм з України, Росії, Молдови, Польщі та Чехії представили свою продукцію на двох міжнародних виставках-ярмарках — «Сучасне місто-99» і «Затишок-99», які завершили роботу в дніпропетровському видовищно-спортивному комплексі «Метеор». Протягом тижня тут демонструвалися перспективні зразки меблів, посуду, облицювальних і будматеріалів, сантехніки. Було представлено також ефективні варіанти розв'язання технологічних, конструкторських і організаційних проблем обладнання квартир та індивідуальних котеджів, будівництва елітного і муніципального житла, комплексного управління міським і заміським будівництвом, проектування і архітектури.

У рамках виставок-ярмарків, організованих місцевими фірмою «Юніон-Експо» і бізнес-центром «Комінфо» за підтримки облдержадміністрації, проведено конференції, семінари, презентації нових товарів і послуг, демонстрації практичного застосування представлених експонатів.

Національна спілка журналістів України глибоко сумує з приводу передчасної смерті радника Голови Верховної Ради України, члена Національної спілки журналістів

ДРОЗДА
Віктора Андрійовича

і висловлює глибоке співчуття рідним і близьким покійного.

Редактор номера Олександр БІЛИК.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 200581.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311107.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України